Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Kolmapäev, 2. aprill 2014 Nr 63 Viljandi maakonna päevaleht sakala.ajaleht.ee Hind 0,90 €

Kui ränki avariisid juhtub ikka ja jälle, siis on ka üha uued traagilised õnnetused paratamatud.

Sakala juhtkiri

Rannahooajale järgneb mudapumpamine

Viljandi järve rannast muda pumpamine osutus kaks korda odavamaks, kui linnajuhid olid prognoosinud. Seega otsustati töö tänavu ette võtta, kuid seda saab alustada alles pärast rannahooaja lõppu.

LK 4

Oma aiakultuuride vajadusi tuleb teada

Et aiakultuurid hästi edeneksid, tuleks neile otsida sobiv kasvukoht. Mulda saab aga vajaduse korral rammu lisamisega parandada.

LK 8

Mulle tundub, et traditsiooniline muusika ehk folk või kuidas me seda ka ei kutsuks, äratab huvi omapärase ja spetsiifilise kõlaga.

MAARJA NUUT, muusik

LK 7

ESIMENE KLASS

Kesklinna kooli pürgijatest jääb kolmandik ukse taha

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Viljandi haridusamet seisab lõhkise küna ees, sest Kesklinna kooli esimestes klassides soovib tarkust taga ajama asuda 39 last rohkem, kui on kohti pakkuda. Väljajääjatele jääb ainult üks valik.

Kesklinna koolis saab sügisel kooliteed alustada kolm klassitäit ehk 78 last. See arv ei saa olla mingil juhul suurem ja võib muutuda isegi väiksemaks – näiteks juhul, kui keegi praegustest esimese klassi õpilastest kooliaastat kordama jääb. Avaldusi Kesklinna koolis õppima asumiseks laekus linnavalitsusele aga 117 ning kolmandikule nende esitajaist tuleb ära öelda.

Haridusameti peaspetsialist Katrin Mändmaa tõdes, et selline avalduste hulk on pannud linnajuhid väga raskesse olukorda ja pole veel sugugi selge, kuidas see laheneb. Pärast isekeskis ja komisjonis arutamist võidakse sellega valitsuseni välja jõuda.

«Kas peame tõesti hakkama lõpuks katseid tegema, kes oskas lugeda üheaastaselt ja kes veel kaheselt ei osanud? Sama hea oleks pikkuse või silmade värvi järgi lapsi valida,» rääkis Mändmaa.

Hea asukoht tõmbab

Kooli pääsevad need lapsed, kes elavad koolimajale lähemal ning kelle vanem õde või vend seal õpib. Samuti võetakse arvesse, kui mõni töötaja soovib oma lapse samasse kooli panna. Pole välistatud ka see, et osa vanemaid hakkab registrijärgse elukohaga mängima ning kirjutab end koha saamiseks sisse võimalikult kooli lähedal asuvasse elukohta.

Juba on nii mõnigi Viljandi valla pere, kus kasvab esimesse klassi minev laps, end senisest elukohast fiktiivselt linna kolinud. Eelmise nädala keskel oli neid ainuüksi Viiratsi asulast kokku seitse.

Katrin Mändmaa sõnul pole ihaldusväärseks osutunud Kesklinna kool mingi imekoht, kus lehtriga tarkust pähe kallatakse. «Tegemist on täiesti tavalise ja tubli õppeasutusega, nagu seda on ka Paalalinna ja Jakobsoni kool.»

Suure tunglemise taga on pigem kooli hea asukoht: lähedal on bussijaam ja huvikoolid. «Inimestel on tuhat põhjust, miks nad oma lapse just sinna soovivad panna ja teistest koolidest kuuldagi ei taha,» lisas Mändmaa.

Aprill toob selguse

Ent ka Paalalinna kooli pürgijaid oli tänavu viie võrra rohkem, kui on kahes avatavas esimeses klassis kohti. Katrin Mändmaa tõdes, et olgu ukse taha jääjaid vähe või palju, on see neile igal juhul tragöödia.

Lapsed, kes soovitud õppeasutustesse ei mahu, on plaanis suunata Jakobsoni kooli, kus saab vajaduse korral avada neli esimest klassi. Sinna on avaldusi tulnud 60 ehk natuke rohkem, kui on kahes klassis kohti.

Katrin Mändmaa tõdemust mööda ei osanud haridusametnikud koolivõrku korrastades ette näha, et surve ühes koolis õppimiseks nii tugev tuleb. Arvestati pigem sellega, et laps tahetakse panna kodule võimalikult lähedal asuvasse kooli.

Mändmaa sõnul on probleemiks ka Viljandi valla ja ümberkaudsete omavalitsuste haridusvõrgu korrastamine. 25 avaldust 234-st ongi tulnud neilt, kes ei ela Viljandis ega ole siia veel sisse kirjutatud.

Aprillist saab Katrin Mändmaa sõnul läbirääkimiste kuu ning 30. aprillil avalikustab komisjon tulemused, kes millise kooli poole 1. septembril sammud seada võib.

See, kui palju lapsi soovib kooliteed alustada Viljandi valla koolides, pole veel teada. Viiratsi kooli direktor Külli Saat ütles, et käimas on kooliga tutvumise kuu, mille lõpuks peaksid lapsevanemad otsustama, kas tahavad oma lapse sinna esimesse klassi panna. Seepärast ei osanud direktor sügisel õppetööd alustavate laste arvu veel öelda, ent prognoosis, et umbes pooled lapsevanemad otsustavad siiski linnakooli kasuks.

KOOLID

Sügisel Viljandi koolidesse esimesse klassi tahtjate ja kohtade hulk

* 78 õpilast saab Jakobsoni kool vastu võtta kolme klassi avamise korral. Kool võib aga avada ka neli esimest klassi ja siis mahub sinna õppima 104 last.

Allikas: linnavalitsus

Kas arvuti käitub imelikult, «jookseb kinni» ja on kahtlaselt aeglane?
Meie uurime välja, milles on põhjus
MATTI BÜROOTEHNIKA
Tallinna mnt 2a
Info tel 433 4399

ILM

5°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub läänetuul kiirusega 2–6 meetrit sekundis, pärastlõunal tuul tugevneb. Sooja on 2–5 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 6.43 ja loojub kell 20.01.

VILJANDIS

Lasteraamatupäev

Täna kell 11 tähistatakse raamatukogu galeriis lasteraamatupäeva «Mõnus jutt ja tore lugu». Kavas on ka täringumäng, millest võtavad osa maakonna koolide neljandate klasside õpilaste neljaliikmelised võistkonnad.

Tuleb riigikogu aseesimees

Tänasel Viljandimaa ringsõidul käib Laine Randjärv Olustvere teeninduse ja maamajanduskoolis ning maakonnahaiglas, annab väärtuskasvatuse tunni riigigümnaasiumis ning kohtub eakate ülikooli õppuritega.

Ettekandeõhtu muuseumis

Täna kell 16 algab muuseumisõprade ja genealoogiaseltsi ettekandeõhtu. Kalle Pullmann räägib Viljandi mõisa kalmistu loo ja Heiki Raudla Viljandi aadlipreilide varjupaigast.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS
Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Kui õnne ei jagu

Selle aasta esimese kolme kuu liiklusõnnetustes hukkunute arv on mullusega võrreldes lausa uskumatult suur. Kui 2013. aasta esimesel veerandil sai autoavariis surma neli inimest, siis tänavu koguni 20!

Selline mitmekordne hüpe halvemuse poole paneb mõistagi küsima, mis on lahti. Mis on selle nukra statistika põhjused?

Kui ränki avariisid juhtub ikka ja jälle, siis on ka üha uued traagilised õnnetused paratamatud.

Kui hukkunute arv välja jätta, pole liiklusõnnetuste statistika eelmise aastaga võrreldes sugugi katastroofiline. Tänavu juhtus kolme kuuga 234 rasket avariid ehk neli rohkem kui mullu. Vigastada saanuid oli lausa 11 võrra vähem – 279.

Palju oleneb joobes juhtidest. Nende pärast on viimase kolme kuu jooksul hukkunud viis inimest. Mullu ei kustutanud nad jaanuarist märtsini ainsatki eluküünalt.

Politsei lubadus kontrollida tänavu roolikeerajate kainust vähemalt 700 000 korral on seetõttu igati omal kohal. Purjus sohvrite ohjeldamine on üks Eesti liiklusohutuse võtmeküsimusi.

Märkimata ei tohiks jätta tõika, et nii sel kui eelmisel aastal juhtus kolme kuu jooksul märgatavalt rohkem kui 200 rasket liiklusõnnetust. Just nimelt rasket – tühised kaitseraua kriipimised ei lähe siin arvesse. Seda on pisikese riigi kohta liiga palju.

Kui ränki avariisid juhtub ikka ja jälle, siis on ka üha uued traagilised õnnetused paratamatud. Kui paljud rasketest liiklusõnnetustest surmaga lõpevad, oleneb paljuski juhusest. Statistikat vaadates võib tõdeda, et mullu oli nende puhul õnne tunduvalt rohkem.

Igast autojuhist endast sõltub see, kas ta valib sõidukiiruse niiöelda varuga, keskendub ümberringi toimuvale hoolsalt ega tee riskantseid manöövreid või jääb lootma pimedale juhusele ja neljarattalise turvavarustusele. Elu on näidanud, et õnne ei jagu sugugi alati.

REPLIIK

Keela kainelt

MARGUS HAAV

Sakala
433 0046

Homer Simpson ütles, et alkohol on kõikide probleemide põhjus ja lahendus. Aeg-ajalt puhkevad diskussioonid selle üle, kas peaks avalikel rahvaüritustel alkoholi tarbimise keelama, on kuidagi silmakirjalikud – vaata, millise mätta otsast tahes. Äärmusele äärmusega vastu astuda on lühinägelik. Iga lapsevanem teab, et keelamine ei ole lahendus, pigem jääb keelatud viljast suhu eriti magus maitse.

Enamasti tuuakse alkoholi pruukimise kahjulikkusest kõneldes mängu traditsioonid ja eestlaste masendavalt kõrge positsioon igasugustes joodikute edetabelites. Loomulikult juuakse meil palju ja see teeb murelikuks, kuid siinjuures traditsioonidele tugineda on väga libe tee. Teatavasti saadab tervet kristlikku kultuuriruumi mõnus veiniaroom. Alkohoolsetel jookidel on tseremoniaalne roll olnud viimase paari tuhande aasta jooksul.

Mis oleks siis keelamisest parem mõjutusvahend? Vanas Roomas näiteks joodeti orje täis ja demonstreeriti nõnda, mida alkoholi liigtarbimine võib teha. Küllap on tänapäeval kasvavale põlvkonnale eriti õpetlik näide ennast kõigepealt põhja ja siis ka surnuks joonud naabrimees.

Millega peletada kooli- või kevadväsimust?

JANIKA KIVISTIK

Viljandi Paalalinna kooli õppejuhataja

ENAMIK INIMESI TEAB, mis on sügismasendus ja kevadväsimus. Kuidas nendega toime tulla ja neist üle olla, on aga individuaalne.

Õpetajaid ja vanemaid teevad ärevaks paljude koolilaste silmanähtav loidus ja vähene õpimotivatsioon. Meie kooli tuli esimest korda õppima laps, kelle iseloomustusse on psühhiaater lisanud sõna «koolitõrge».

Mis tekitab esimesse klassi rõõmuga läinud lapses viiekuue aasta pärast sellise tunde? Miks istuvad klassiruumis näost kriitvalged väsinud lapsed?

SELGUB, ET PALJUDES kodudes pole režiimi. Magama minnakse eri aegadel ja valdavalt liiga hilja. Ikka ja jälle märkame, kuidas lapsed tunnis nihelevad ning end jalgade kõigutamisega ärkvel hoiavad.

Põhikooli lõpuklassi noor tunneb end juba täiskasvanuna, aga temalgi on vaja oma unetunnid kätte saada. Arvuti ja nutiseadmete kasutamise aeg peab olema vanemate kontrolli all ning jääma mõistlikkuse piiresse. Paraku näeme öistest arvutimängudest punaseid silmi koolis aina nooremate.

Mida klass edasi, seda vähem käsi tõuseb esmaspäeviti küsimuse peale, kes nädalavahetusel perega midagi huvitavat tegi. Kahjuks pole Eesti viie rikkama riigi seas ja Viljandimaa keskmine palgatase on üks Eesti madalamaid. Iga pere ei saa endale lubada kallist suusa- või päikesereisi, et energiavarusid taastada. Jalutuskäik, näiteks lossivaremetes, on aga täiesti tasuta.

Teen siinkohal vanematele üleskutse: liikuge lapsega värskes õhus ja tagage talle kindel (une)režiim! Siis on palged rõõsad ning rõõm koolist ja õppimisest suurem.

26. MÄRTSI POSTIMEHES kirjutatakse: «Rahvusvahelised haridusvõrdlused, nagu PISA ja PIAAC, näitavad Tallinna Ülikooli professor Mati Heidmetsa sõnul, et Eesti õpetajad on valdavalt «teadmiste otseülekande» traditsiooni kandjad. /.../ mõtestamise, refleksiooni ja kriitilise vaate asemel domineerib tema sõnul äraõppimine. Ka ei paku Eesti kool piisavalt individualiseeritud õpimudeleid, ei arvesta õpilaste erinevusi võimekuses ja õpistiilides.»

Siin peitubki soovitus, mida saab kool teha, et õppimine oleks huvipakkuv tegevus. Võtmeisik on õpetaja, kes peab jätma XX sajandi meetodid ja kasutama uusi aktiivõppe võimalusi.

Viljandi koolid ja osa maakonna koole on läinud üle trimestripõhisele hindamissüsteemile. See võimaldab hajutada laste koormust koolis ning huvi- ja spordikoolides. Trimestreid rakendanud koolides on ununenud jõulupühade-eelne närvilisus, mis tulenes liiga lühikesest teisest veerandist. Kadunud on vähese õpiõhinaga päevad enne veerandi lõppu, sest «hinded olid ju väljas».

KOOL ON ÕPPIMISE koht ja õpilasele töökoht. Me nõuame võimetekohast pingutust ja sooritust, mis päädib objektiivse tagasisidega. Pingutus ei ole kontrolltöö või tunnikontroll, vaid õppimine.

Võin 20-aastase õpetajastaaži juures väita, et suudan ilma ühegi kontrolltööta anda tagasisidet noorte oskuste ja teadmiste kohta. Suuremahulistel (kontroll)töödel on õppeprotsessis oma roll, aga need on üle tähtsustatud. Vaid tulemustele orienteeritud koolis väsib laps kiiresti.

Õppimine ei käi üksnes nelja seina vahel klassiruumis. Projekt, õppekäik ja väljasõit on vaid mõni näide tegevustest, mis aitavad tempot reguleerida. Tsiteerides legendaarset Saaremaa koolijuhti Viljar Arot, rõhutan: õpitakse kõige paremini kogudes, kogedes ja kogemata.

Kõik kolm Viljandi põhikooli on ettevõtliku kooli programmi katsekoolid. Selle programmi kaudu väärtustame algatusvõimelist, ettevõtlikku ja elus hakkama saavat inimest.

TSITEERIN IDA-VIRUMAA arenduskeskust, ettevõtliku kooli programmi eestvedajat: «Õppeprotsess on üles ehitatud nii, et õpetaja on suunaja ja juhendaja, kes võimaldab igal õpilasel osaleda talle sobivas rollis ja võtta vastutus oma õppimise eest. Õppetöö mõtestamiseks on õpitav seostatud reaalse eluga ning seda rakendatakse praktikas, kaasates partnereid. Teadmiste ja oskuste paremaks omandamiseks kasutavad õpetajad aktiivõppemeetodeid. Ettevõtlikku õpet rakendades suureneb õpimotivatsioon, paraneb õpitulemus ja kujuneb ettevõtlik ehk Tahan-Suudan-Teen eluhoiak.»

> **Leian, et neljanda vaheaja kehtestamine pole põhjendatud. Sellega suunaksime lapsed teadlikult koju arvutimänge mängima siis, kui päev on veel lühike ja väljas külm ja seega on parim õppimisaeg.**

Põhikooliõpilase koolipäevad kipuvad olema liiga pikad: koos koduste ülesannete ja huvitegevusega 10–11 tundi, vahel veelgi pikemad. See on õpetajatele mõttekoht. Kas ja kui palju anda koduseid ülesandeid? 2013. aasta kevadel õpilaste seas korraldatud rahulolu-uuring näitas, et on suur hulk lapsi, kes õpivad kodus rohkem kui kolm tundi, aga ka neid, kes ei ava ühtegi vihikut või raamatut.

Viljandi linnavolikogu hariduskomisjoni esimehe Kristjan Mändmaa innustamisel on moodustatud töögrupp, kuhu kuuluvad koolijuhid ja huvikoolide esindajad. Üheskoos püütakse leida lahendusi, et üld- ja huviharidus mitte ei kurnaks, vaid rikastaks last.

Psühhiaater Jüri Ennet on veendunud, et õppetöö koolis ja kodus ei tohiks ületada kaheksat tundi ööpäevas. Koolilaste hingeline ja vaimne kurnatus ning füüsiline jõuetus, depressioon, stress ja isegi enesetapumõtted on õige tööja puhkerežiimiga kõrvaldatavad.

Usun, et kooli- ja kevadväsimuse vastu saab võidelda vaheldust pakkuva õppetöö korraldusega.

SEADUS LUBAB koolidel haridusministeeriumi fikseeritud vaheaegu muuta. Leian, et neljanda vaheaja kehtestamine pole põhjendatud. Sellega suunaksime lapsed teadlikult koju arvutimänge mängima siis, kui päev on veel lühike ja väljas külm ja seega on parim õppimisaeg.

Neljanda vaheaja rakendamise korral tuleks juunis kauem koolis käia. Pingeliseks muutuks üheksanda klassi õppekava täitmiseks ettenähtud aeg. Põhikooli eksamite sooritamise kuupäevad on ministri määratud ning seotud riigi kehtestatud vaheaegadega.

Meie põhjamaine suvi on üürike ja heitlik. Olles küll uuendusmeelse haridussüsteemi ja koolikorralduse toetaja, leian siiski, et meil tuleb hoida traditsioonilise pikkusega suvevaheaega. Pean tähtsaks, et lapsed saaksid end kooliaastast välja puhata, nautida suve ning uuele õppeaastale särasilmsena vastu minna.

Õpetajate võimuses on planeerida õppetööd paindlikult ning laste huvidest ja võimetest lähtudes. Nii vähenebki kooliväsimus.

PRÄÄNIK

Kauaaegne Viljandi jalgpallitreener Leo Ira pälvis Eesti jalgpalliliidu hõbemärgi.

PIITS

Eelmise nädala kolme viimase päeva jooksul tuli Viljandimaa päästjatel kustutada koguni 15 kulupõlengut.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

800

31. märtsil teatati politseile, et öösel on Mõisakülas Pärnu tänava maja hoovist varastatud sõiduauto VAZ registreerimisnumbriga 305 ANR. Vargusega tekitatud kahjuks hindas auto omanik 800 eurot.

Tudengid loodavad veebist hoogu saada

Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti kümnenda lennu tudengid, kes asutasid hiljuti Tartus teatri Must Kast, soovivad veebiplatvormi Hooandja abiga üllitada lastelauluplaadi.

Et album «Lood plaadi pealt» kindlasti ilmavalgust näeks, on vaja 1900 eurot. See summa läheb 12 loo viimaseks viimistlemiseks ja plaatide väljastamiseks.

Teatrikunsti tudengi Silver Kaljula sõnul on album uus vorm, kuidas lastele läheneda. Kõik lood pärinevad õpingute vältel tehtud kaheksast lastelavastusest, mida Kaljula sõnul aeg-ajalt ka mängitakse. Hooandja lehel on märgitud, et need palad on saanud hingelähedaseks nii tudengitele endile kui väikestele pealtvaatajatele. Näitlejatelt on tihti päritud, millal neid plaadil võiks kuulda.

Kaljula ei kahtle hetkegi selles, et veel ühele lastelauluplaadile on turul ruumi. «Pärast «Entel-Tentelit» pole teist nii lõbusate ja lustakate lugudega plaati olnudki,» arvas ta.

Iga annetuse eest pakuvad tudengid vastutasuks kingitusi. «Võimalik on saada alates avaldatavast plaadist kuni personaalse etenduse või muusikapalani,» lausus Silver Kaljula.

Ideaalis saab plaati tulevikus soetada tudengite käest, Tartu Genialistide klubist ning Kaljula avaldas lootust, et ehk ka poodidest. Kui aga 11. aprilliks kogu vajaminevat summat kokku ei saada, kantakse raha veebivärava poliitika kohaselt toetajatele tagasi.

Noorte endi ja plaadi kohta võib lisainfot leida Hooandja lehelt ning veebiväravast www.10lend.weebly.com. (Sakala)

Puidutööstus põles kaks korda

Päästjad kutsuti teisipäeval kaks korda Viljandis Riia maanteel asuvasse puidutööstusesse. Esialgse info järgi polnud kaks põlengut omavahel seotud.

Kell 3.25 tulnud tulekahjuteate peale Riia maantee puidutööstusse rutanud päästjad kustutasid höövelpingi ümbruses süttinud saepuru pulberkustuti ja veega.

Kell 8.30 sai häirekeskus samast puidufirmast taas väljakutse ja seekord põles ventilaator. Oht likvideeriti mõne minutiga. (Sakala)

ELMO RIIG

Viljandi kunstikoolile pakkus üüriruume vaid osaühing Hetika, kellele kuulub maja aadressiga Kauba tänav 12.

KONKURSS

Kunstikoolile tuli loodetust vähem kosilasi

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Kui Viljandi kunstikooli üüriruumide leidmise päringu peale tuli kuus vastust, siis eile lõppenud ametlikule konkursile laekus vaid üks pakkumine.

Selle tegi osaühing Hetika, andes teada, et võib üürile anda Kauba tänav 12 maja ruumid. Nende suurus on 356 ruutmeetrit ja üüri küsitakse 1990 eurot kuus.

Pakkumisi oleks võinud olla rohkem

Konkursikomisjoni sõnutsi vastasid pakutava pinna tingimused esialgsetele nõutele: see asub kesklinnas, üürimakse kuus koos käibemaksuga jääb 2000 euro piiresse ning renditava pinna suurus jääb 330 ja 430 ruutmeetri vahele.

Viljandi abilinnapea Ardo Agasild ei varjanud, et on konkursi tulemustes pettunud. Ta lausus, et oli lootnud suuremat osavõttu.

«Algsele päringule saabus neli õigeaegset ning kaks hilinenud teadaandmist. Eeldasime, et need neli tulevad pakkuma, aga nii ei läinud. Nendest oleks sobiliku saanud valida küll,» rääkis Agasild.

Hetika oli üks nendest, kes veebruaris ruumide leidmiseks korraldatud päringule reageeris. Ettevõtte tegevjuht Toomas Mädamürk ei soovinud eile üüriruumide teemat kommenteerida, sest linnavalitsus ei olnud talle veel ametlikku teadet saatnud.

«Räägime kõikidest asjadest, aga järjekorras,» ütles Mädamürk. «Minu jaoks ei ole konkurss läbi, sest on võimalik esitada lisaküsimusi ning kindel ei ole ka see, et ma kvalifitseerun.»

Küsimusele, mis edasi hakkab saama, vastas Ardo Agasild, et esmalt tutvutakse materjalidega ning vaadatakse, kas kõik konkursi tingimused on täidetud. Hinnatakse ka seda, kas üüriruumid on kunstikoolile sobilikud.

Komisjon asub hindama tingimuste täitmist

Ardo Agasilla sõnul asub konkursi komisjon sel nädalal tingimuste üle aru pidama.

See, kas pakkumise nurjumise korral kuulutatakse välja uus konkurss, on Agasilla sõnutsi linnavalitsuse otsustada. «Komisjon teeb ettepaneku ning linnavalitsus otsustab, kas korraldada uus konkurss või siis jääb kool samale pinnale, kus on,» selgitas Agasild.

Praegu asub Viljandi kunstikool Männimäel endises kutsekooli majas. Linn soovib hoonet müüa ning seepärast peab kunstikool sealt välja kolima ning uut õppeaastat kusagil mujal alustama.

Näitus paneb koopiad ja originaalid kõrvuti

Viljandi muuseumis avati näitus «Taassünni valu ja võlu», millel on eksponeeritud ajalooliselt Mulgimaalt pärit haruldased tekstiilesemed kõrvuti nende tänapäeval valmistatud koopiate ja rekonstruktsioonidega.

Nii rikkalikku Viljandi muuseumi ja Eesti Rahva Muuseumi kogude põhjal koostatud harulduste väljapanekut pole siin varem olnud.

«Me oleme väga tänulikud Eesti Rahva Muuseumile, et ta sellised haruldused üldse välja andis,» rääkis etnoloog Tiina Jürgen, kes on üks väljapaneku koostajaid.

Näitusel saab tutvuda Mulgimaa vanema osaga ning sellist võimalust avaneb Jürgeni sõnul haruharva. «Väljas on XVII sajandi lõpust pärinev põll. Seda kaunistab keskaegsete sugemetega taimornament, mis Mulgimaale eriti omane ei olnud,» rääkis ta.

Näitus on valminud Viljandi muuseumi ja kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna ühisprojektina ning nii on kohalike käsitöömeistrite tööde kõrval esemeid, mis on sündinud Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili eriala õppetöö käigus.

Kultuuriakadeemia ongi ainus kool Eestis, kus üliõpilased valmistavad muuseumiesemetest professionaalseid koopiaid. Näituse korraldajate kinnitusel tehakse koopiaid selleks, et anda vanale haruldusele puhkust, sest professionaalne koopia võimaldab saada eakast esemest hea ülevaate seda kahjustamata. Viljandi muuseumis on siiski vanad väärikad originaalid välja pandud, et vaataja saaks hinnata koopiate ja rekonstruktsioonide õigsust.

Koos Tiina Jürgeniga koostasid näituse Kärt Aedviir, Merle Ilm, Signe Rätsepso ja Sandra Urvak.

Väljapanek jääb avatuks 26. aprillini. (Sakala)

Kultuuriakadeemias õppiv Kärt Aedviir on üks nendest, kes annavad rahvuslikule pärandile uue elu. ELMO RIIG

Viljandi vald kutsub rahvast tuleviku üle aru pidama

Vast loodud Viljandi vald kutsub oma kodanikke täna kell 16 ametite maja saali omavalitsuse esimese arengukava teemal kaasa rääkima.

Vallavalitsuse arenguspetsialist Kati-Katri Koppel ütles, et Viljandi valla loomise nimel on tööd tehtud juba mitu aastat ning selle ajendiks on olnud sisemine vajadus, mitte kõrgemalt poolt antud käsk.

«Seega oleme nii mõnestki teisest omavalitsusest julgemad ning avatumad uuele lähenemisele ja tulevikule, mida saame luua ise. Aeg on otsustada, kuidas me tahame oma kodukanti näha ja millises vallas me soovime elada,» sõnas ta.

Ametniku sõnul on arengukava loomist tutvustavale koosolekule oodatud ettevõtjad, haridustöötajad, mittetulundusühingute esindajad, lapsevanemad, noored ja eakad.

Ametite maja asub Viljandis aadressil Vabaduse plats 6. (Sakala)

Muda pumbatakse kunstmuruväljaku taha alale, mida on pinnasega täidetud juba paar aastat. Tulevikus peaks sealt minema Pikka tänavat ja randa ühendav promenaad. ELMO RIIG

VILJANDI RAND

Järvest muda pumpamine osutus arvatust kaks korda odavamaks

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Kui eelmise aasta keskel Viljandi ranna puhastamiseks tehtud hinnapakkumisi avati, oli odavaim neist üle kahe korra kallim, kui linna rahakott kannataks. Seekord ümbrikuid avades selgus, et töö on arvatust kaks korda odavam.

Hinna alanemise peaaegu 250 000 euro võrra tingis muutunud mudapumpamise tehnoloogia ning esialgsest väiksem ala, mida mudast tühjaks tahetakse saada.

Kui eelmise aasta suvel sai linnavalitsus parimaks hinnapakkumiseks 318 000 eurot, siis nüüd on osaühing De Visu valmis rannas 2900 ruutmeetri suurusel alal muda liiva vastu vahetama 74 000 euro eest. Linnaeelarves oli töö hinnaks prognoositud 150 000 eurot.

Avakonkursi nurjumine oli ette teada

Mullu augustis ümbrikuid avades oli linnavalitsuse liikmetele õigupoolest juba teada, et ranna korrastamine maksab palju rohkem, kui linnal on raha. Konkurss viidigi läbi selleks, et saada oma arvamusele kinnitust. Seejärel asuti keskkonnakaitsjate ja järveteadlastega läbirääkimistele, et muuta tööde metoodikat.

Eelmisel aastal nõuti linnalt, et kaevandusala eraldataks järvest tammidega ning siis pumbataks sealt välja vesi ja tõstetaks koppadega välja muda. Tänavu jõuti kokkuleppele, et tööala eraldatakse ülejäänud järvest tiheda kardinaga ning muda pumbatakse välja. Võimsad pumbad ja pikad voolikud juhivad järvemuda sõudeellingu taha, kuhu see jääbki.

«Haisema see seal ei hakka,» kinnitas Viljandi linnavalitsuse keskkonnaspetsialist Inga Nõmmik. «Pärast seda, kui sete on tahenenud, saab sinna külvata muru.»

Et töö odavamalt tehtud saaks, pidi mõnest soovist loobuma ka linna juhtkond ja nüüd ei tehta rannas korda 5000 ruutmeetri suurust ala, nagu oli varem planeeritud, vaid 2900 ruutmeetrit. Kui muda on pumbatud, peab De Visu tooma järve tuhat kuupmeetrit liiva ning katma tööala poole meetri paksuse kihiga.

Töö algab pärast rannahooaega

25. augustil algava ning 10. novembril lõppeva töö tulemusena saavad Viljandi järve ääres suvitajad endale aasta pärast märksa parema ujumisala, kuid vähemalt ametlikult pole see töö mõeldud ujujate elu mugavamaks tegemiseks.

Dokumentide kohaselt muudetakse paremaks hoopis haruldase vetika järvepalli elutingimusi. Et järvepall elab Viljandi järves peamiselt rannaalal ning järvepõhja üha mudasemaks muutumine võib viia selle väljasuremiseni, tähendab selle taime päästmine ühtaegu ujujatele palju paremaid tingimusi.

«Sel suvel tuleb ujujatel kannatada veel rohukõrsi kõhu all,» nentis De Visu juhataja Mait Soasepp. «Riigihanke tingimused on sellised, et töid tuleb alustada pärast rannahooaega.»

Linnavalitsus on konkursi tingimustes näinud ette, et tööks võib kuluda kaks ja pool kuud, kuid Soasepa hinnangul kulub De Visul poolteist kuud. Ent juriidilistel põhjustel ei saa linn ja ettevõte lepingut sõlmida enne aprilli keskpaika. Kui siis kohe tööd alustada, jääks selle lõpp juunisse ning segaks suvitajaid.

Sellist järvepuhastamist on De Visu juhataja kinnitusel teinud palju. «Oleme järvi isegi rajanud ja võib öelda, et nii väikest tööd pole me varem teinudki,» viitas Soasepp puhastatava ala suurusele.

Linn maksab hinnast kümme protsenti

Eelmisel neljapäeval volikogu ees kõnelnud linnapea Ando Kiviberg tõdes, et ettevõtjate pakkumised annavad linnale märkimisväärse kokkuhoiu. Nimelt oli linnavalitsus arvestanud umbes 150 000 euro suuruse väljaminekuga.

100 000 oli valmis andma keskkonnainvesteeringute keskus (KIK) ning 50 000 eurot oli alanud aasta eelarves leidnud linn ise. Nüüd, kui hind on kavandatust peaaegu poole väiksem, on KIK nõus andma tööks pisut üle 67 000 euro ning linn peab lisama 7482 eurot.

KIK-i kommunikatsioonijuhi Elina Kingu selgitusel küsis linnavalitsus abi nii, et oli valmis ise panema kümme protsenti maksumusest. Sellise arvutuse järgi KIK tööd ka rahastab ning ülejääv 33 000 eurot läheb Eestis mõne teise keskkonnakaitseks mõeldud töö toetamiseks. (Sakala)

Olustveres käidi kulinaariateel

Möödunud nädalal kogunes Olustvere teeninduse- ja maamajanduskoolis Läänemere kulinaariatee kommunikatsioonirühm, et valmistada ette ühisprojekti «Baltic Sea Culinary Route».

Kohtumisel osalesid Eesti, Soome, Läti, Leedu, Saksamaa, Taani, Venemaa, Rootsi ja Poola esindajad.

Põllumajandusministeeriumi välissuhete osakonna juhataja Ruve Šanki sõnul on projekt õhus olnud juba kümmekond aastat. «Uue hoojooksuga pannakse kokku info selle kohta, mida kõik osalejariigid vahepeal oma raha eest ära on teinud,» selgitas Šank.

Olustvere mõisas andsidki kohaletulnud üksteisele aru, mida nad on oma riigis ette võtnud, arendamaks kulinaarturismi maapiirkondades.

Kohtumise teine tähtis teema oli Ruve Šanki ütlemist mööda osalemine järgmise aasta rahvusvahelisel toidumessil «Grüne Woche».

Kui eelmisel aastal oli messi partnermaa Eesti, siis tänavu on selles vastutusrikkas, kuid auväärses staatuses lõunanaaber Läti. «Arutasime, kuidas toidutee projekti seal välja käia,» märkis Šank.»

Olustvere kooli kohtumispaigaks valimine polnud Šanki sõnul juhuslik. «Praegu on Olustvere üks väheseid põllumajanduskoole, mis paistab silma sellega, et haaratud on kogu toidukett. Inglise keeles öeldakse selle kohta «from farm to fork» ehk siis põllult lauale. Teiseks õpetatakse seal maaturismi eriala.»

Šanki meelest tuleks Olustvere kooli potentsiaali senisest paremini ära kasutada ja seda saaks teha just koostöös maaturismiga. «Edasi oleks vaid läbirääkimiste küsimus, kust ja kuidas kulinaariatee Eesti osa haldama hakatakse.» (Sakala)

Olustvere koolist peaks saama Läänemere kulinaariatee osaline, sest seal õpetatakse kokkasid ning mõisas on olemas ka restoraniruumid. Fotol on kokaõpilased koos õpetaja Maire Vesinguga. ELMO RIIG

Kõledat nägu teinud märts jäi siiski soojaks

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Ajutiselt talviseks pööranud ilmast hoolimata kujunes esimene kevadkuu Viljandi kandis viimase seitsme aasta kõige soojemaks.

Keskkonnaagentuuri ilmavaatluste osakonna peaspetsialist Külli Loodla ütles, et Viljandi ilmajaam arvutas kuu keskmiseks õhutemperatuuriks 2,4 soojakraadi. See on 3,6 pügalat enam, kui on aastakümnete jooksul märtsi normiks kujunenud.

Kõige kõrgemale tõusis õhutemperatuur Viljandis 27. märtsil, kui registreeriti 13,4 kraadi. Mujal Eestis fikseeris kuu soojatipu, 14,6 kraadi, Võru ilmajaam juba 10. märtsil. Muide, eelmisel aastal umbes samal ajal ehk 11. märtsil mõõtis Jõgeva ilmajaam kuu miinimumiks –27,4 kraadi.

Seekord langes minimaalne õhutemperatuur –16,3 kraadini 20. märtsil Narvas ja –9,3 kraadini 18. märtsil Viljandis.

Sademeid mõõtis Viljandi ilmajaam normist 4,3 millimeetri võrra vähem ehk 34,6 millimeetrit. Kõige rohkem sadas Kihnus ja kõige vähem Tõraveres, vastavalt 41,6 ja 21,7 millimeetrit.

Sadas nii vihma, lörtsi kui lund ja udutas. Viljandi ilmajaama vaatlusplatsil ulatus lumikatte paksus kolmanda dekaadi vahetusel 9 sentimeetrini ning Ida-Virumaal Alajõel ja Lääne-Virumaal Tudul 19 sentimeetrini.

Päikest jagus küllaga. Viljandis oli päikest näha 185,3 tunni jagu ning Eesti keskmiseks arvutati 182,7 tundi. Märtsikuu norm olnuks 122 tundi.

Tugevaim tuuleiil küündis Viljandis 21. märtsil 19 meetrini sekundis. Kümme meetrit sekundis või üle selle ulatusid puhangud 14 päeval.

MÄRTS

Viimase kümne aasta märtsi keskmine õhutemperatuur ja sademete hulk

Aasta	Temperatuur	Sademed
2005	–6,0 °C	16 mm
2006	–4,6 °C	28,8 mm
2007	+4,3 °C	36,6 mm
2008	+0,4 °C	68,6 mm
2009	–1,2 °C	42,7 mm
2010	–1,6 °C	47,3 mm
2011	–1,5 °C	27,3 mm
2012	0 °C	55,5 mm
2013	–6,7 °C	21,8 mm
2014	+2,4 °C	34,6 mm
Norm	–1,2 °C	38,9 mm

Allikas: Viljandi ilmajaam

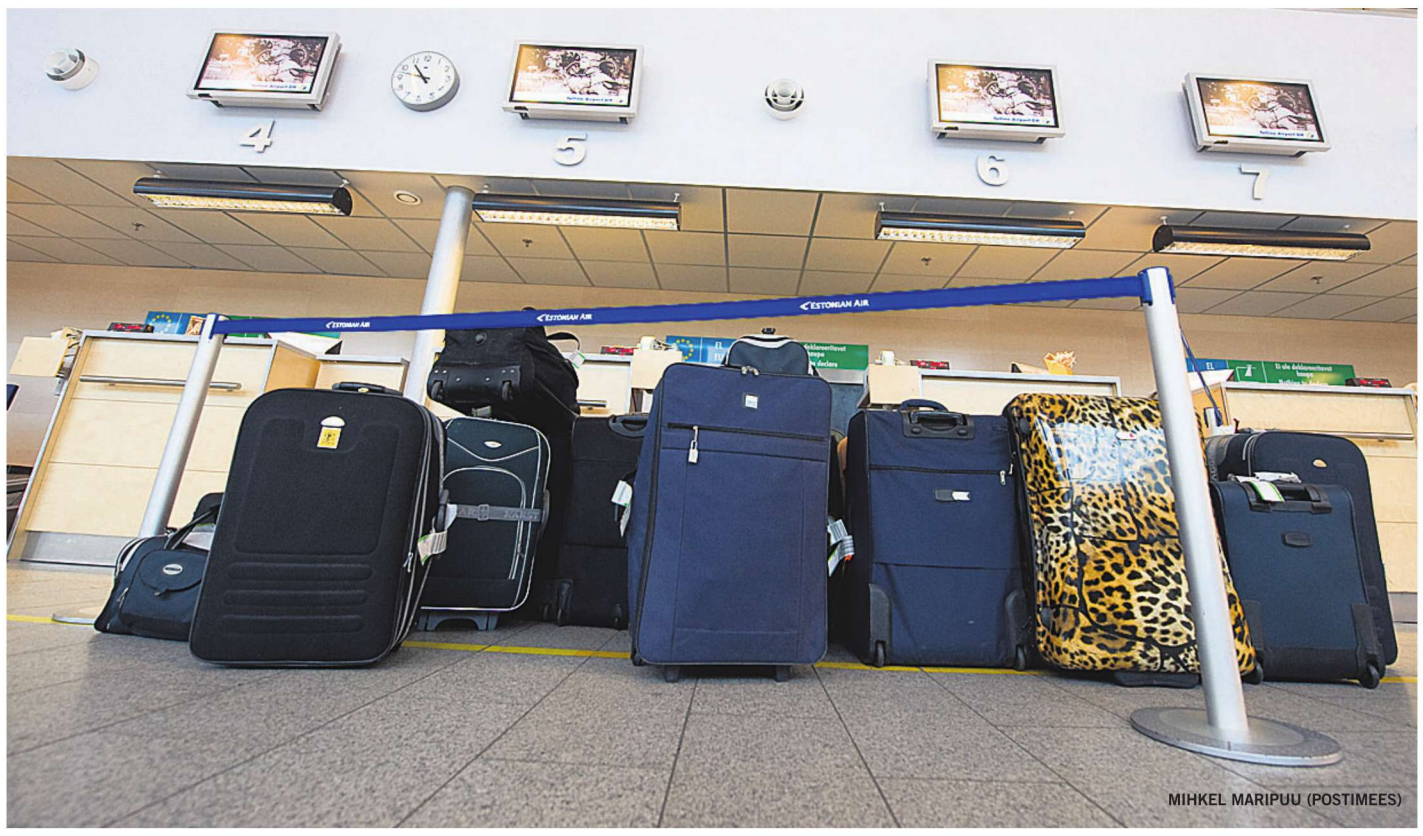

Novatours ja Tez Tour tühistasid aprillikuised reisid Egiptusesse. Viljandi reisibüroodest on nende pakkujate kaudu aprillis puhkusele sõita plaaninud vaid mõni inimene. Umbes 50 GoAdventure reisipakkumise ostnul säilib veel lootus Punase mere äärde jõuda. Foto on illustreeriv.

REIS

Kevadpuhkusest Egiptuses peab loobuma käputäis viljandimaalasi

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kui välisministeeriumi soovitusel eilne Egiptusesse lend tühistati, ei jäänud reisibüroo teada keegi pakitud kohvritega sõitu ootama, kuid inimesed tunnevad oma kevadpuhkuse pärast siiski muret.

«Meile on küll mõned reisijad oma murekirjad saatnud, aga tegeleme sellega ja praegu pole neile põhjust öelda, et reisid jäävad ära,» tähendas Go Traveli Viljandi büroo juhataja Kaie Müllerson.

Ohutase eelviimasel astmel

Välisministeerium teatas esmaspäeval, et soovitab suurenenud julgeolekuohu tõttu vältida igasugust reisimist Egiptusesse, sealhulgas turismikuurortidesse Hurghadasse ja Sharm el Sheikhi.

Varemalt on ohtu nähtud Kairo piirkonnas, ent nüüd on välisministeerium seda laiendanud ka puhkealadele. Egiptuse ohutase on tõstetud eelviimasele astmele, mis tähendab, et tungiva vajaduseta tuleks sinna reisimist vältida.

«Oleme saanud täiendavat informatsiooni, et kindlusetuse ja terrorismioht on suurenenud kogu Egiptuses ja samuti turismikuurortides,» tähendas välisministeeriumi pressiesindaja Minna-Liina Lind.

Pärast seda, kui Novatours tühistas eile reisi Sharm el Sheikhi, avaldas sealne turundus- ja suhtekorraldusjuht Olev Riisberg teate, et reisikorraldaja tühistab ka kõik ülejäänud aprillikuusse kavandatud Egiptuse reisid. Ka Tez Tour teatas, et on turvalisuse huvides sunnitud üles ütlema kõik valmis reisilepingud 1. aprillist väljuvatele Hurghada ja Sharm el Sheikhi lendudele.

Ametlik teade peatab reisi

Reisieksperdi Viljandi büroo juhataja Ülle Kütt rääkis, et Reisiekspert vahendab Novatoursi ja Tez Touri reise ning nende reisid on tühistatud.

Tema sõnul soovis Viljandi büroo kaudu lähiajal Egiptusesse minna kolm või neli inimest. «Nemad on juba oma otsuse teinud,» lausus Kütt ning lisas, et kõik läks rahumeelselt ja klientidel oli valida, kas sõit tühistada või võtta selle asemel uus reis.

«Need, kes praegu kuurortides kohal on, võivad vaadata, et midagi ei toimu, aga me ei saa selle peale välja minna,» nentis ta. «Ohutus on ikkagi primaarne ja need, kes seal praegu on, tuuakse ju lähemate päevade jooksul koju.»

Tarbijakaitseameti avalike suhete osakonna juhataja Hanna Turetski sõnul on keerulisest olukorrast hoolimata heameel tõdeda, et Eesti reisijate turvalisus on tähtis ning reisikorraldajad Tez Tour ja Novatours on võtnud välisministeeriumi hoiatust tõsiselt ja lõpetavad Egiptuse reisihooaja planeeritust varem.

Kaie Müllerson ütles, et Go Travel praegu veel Egiptuse reise vahendab. «Novatoursi ja Tez Touriga meil ei olnudki ühtegi klienti ega broneeringut. Meil on olnud populaarsem see kolmas reisikorraldaja, GoAdventure, kelle reise Egiptusesse oleme väga hästi müünud,» rääkis ta.

GoAdventure pole oma sõite puhkekuurortidesse praeguse otsuse järgi katkestanud. Selle reisikorraldaja kaudu ootab Viljandi Go Traveli büroo vahendatud aprillikuist Egiptuse reisi ligikaudu 50 inimest.

Eestlanna ei võta Egiptusesse sõidu riski

Kristiina Vaarik on Saksamaal elav eestlanna, kelle abikaasa on pärit Egiptuse pealinnast Kairost. Mehe pere elab praegugi seal ja seetõttu on Vaarik sealsete uudistega kursis.

Ta rääkis, et kahjuks on olukord Egiptuses rahutu olnud juba tükk aega ja seetõttu ei läinud ta abikaasaga eelmisel suvel kaasa, kui too oma perel külas käis.

«Lootsin järgmisel korral sinna sõita,» sõnas ta. «Pärast terrorismiakti Lõuna-Korea turistide vastu soovitas Saksa välisministeerium aga Egiptusesse minemata jätta.»

Sellest hoolimata ostis Vaariku abikaasa endale lennupileti, et aprilli teisel poolel Kairosse sõita. «Tema arvates võiksin ka mina kaasa minna, sama kinnitasid ka tema vanemad, kuid ma ei tahtnud riski võtta,» ütles Vaarik.

Mehe pere elab tema kirjeldust mööda täiesti tavalist elu. «Inimesed käivad tööl ning nagu aru olen saanud, tavalised egiptlased hetkeolukorda eriti ohtlikuna ei tunneta. Selge on aga see, et need, kes meeleavaldustel osalevad, riskivad oma tervise või eluga,» nentis ta. (Sakala)

Tahetakse Türgisse ja Kreetale

Egiptus on Viljandi reisibüroode esindajate sõnul talvel hea sihtkoht, sest sinna saab suhteliselt soodsa hinnaga, kuid päikest otsitakse ka mujalt.

Go Traveli Viljandi esinduse juhataja Kaie Müllerson lausus, et aasta algusest saati on see büroo vahendanud sisuliselt kõiki Eesti reisikorraldajate pakutavaid mugavaid otsereise.

«Türgi on populaarne ja väga tahetud on Kreeta saar,» lausus ta ning rääkis, et kliendid on viimasel ajal hakanud varakult reise broneerima ja kasutama varajase tellija soodustust.

Müllersoni tähelepanekut mööda ei oota inimesed enam viimase hetke pakkumisi ja reisid täituvad kohe algusest peale.

Reisieksperdi Viljandi büroo reisikonsultant Astrid Ojalill lisas Viljandimaa inimeste talvehooaja meelispuhkepaikade ritta veel Maroko ning kaugematest Tai ja India. (Sakala)

Talgute valik on maal palju suurem kui linnas

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Viljandimaal saavad talgulised sel aastal «Teeme ära!» kampaanias kaasa lüüa 26 koristustalgul, millest vaid kaks on Viljandis.

«See on linna värk, et naaber ei tunne naabrit, maal on ikka teistmoodi,» selgitas «Teeme ära!» talgute Viljandimaa koordinaator Enn Sarv. «Linnas võib-olla oma ukse eest võtad prahi ära ja kaugemale ei lähegi. Maal on suuremad territooriumid ja vaadatakse ka teeääri.»

Maakonnas on koristustalgud kavas mitmes talus, aga tööd tehakse ka parkides ning koolide ja kirikute ümbruses. Üksikud talgud peetakse aprilli lõpul, suurem osa aga 3. mail.

Viljandis on kavas puhastada lennukitehast. Nende talgute juht Jaanika Elgula õpib kultuuriakadeemias esimest aastat kultuurikorraldust ja loodab vajaminevad töökäed leida oma kursuselt. Seal on kavas lehti riisuda, seintelt värvi maha kraapida ning vana mööblit ja ehitusprahti ära vedada.

Registreeritud talgutest kolmandik on Karksi vallas. «Võib-olla see avaldab mõju, et ma ise olen ka Karksi vallas – eks ma tee siin rohkem reklaami,» rääkis Enn Sarv.

Peaaegu kõikidel koristustöödel on kõik kohad vabad, sest ametlik registreerimine talgutest osavõtmiseks algab alles aprilli keskel.

Erandiks on Leie küla talgud, mille juhi Rita Kadaja sõnul on nende talguliste maksimumarv juba täitunud. «Me tegime eelmisel aastal koolirahvaga küla puhtaks. Kõigile meeldis ja juba siis otsustasime, et teeme järgmisel aastal ka. Meil on siin kolm endiste koolide mälestuspaika ja vabadussammas, mida korrastame,» selgitas ta. «Lisaks on veel ohvrikivi. Sellele tuleb võsa peale, suuremad poisid on seda lõikunud. Väga paljud Tartust sõitjad peatuvad seal, see on käidav koht ja peab korras olema.»

Enamik Leie talgulisi on kohalikud kooliõpilased, aga Kadaja sõnul on abiks ka lapsevanemaid.

Nii nagu mullu, on ka tänavu kavas talgupäeval koristada noortekeskuseks ehitatud lennukitehast. ELMO RIIG

VÄLISMAA

USA-s tabati võltsitud krediitkaartidega eestlane

Ameerika Ühendriikides peeti kinni Eestist pärit mees, kelle juurest leiti paarkümmend võltsitud krediitkaarti, edastas väljaanne Shelby County Reporter.

Väljaande teatel peeti 31-aastane Kaupo Kotkas 26. märtsil kinni Pelhamis ning praegu on ta Alabama osariigi Shelby maakonna vanglas. Kotkasel on Eesti kodakondsus ja tema elupaik on Algoma linn Wisconsini osariigis.

Eestlaselt leiti 22 võltsitud krediitkaarti 22 inimese andmetega. Politsei peab võimalikuks, et ohvrite arv võib kasvada.

Algul määrati Kotkasele 30 000 dollari suurune kautsjon, kuid see tõsteti 100 000 dollarile, sest süüdistaja hinnangul võib mees pärast kautsjoni vastu vabanemist põgeneda. Niisuguse kuriteo eest võib süüdimõistmise korral karistada kuni 20-aastase vanglakaristusega. (BNS)

Andy Murray ehitas Šotimaale luksushotelli

26-aastane Šoti tennisetäht Andy Murray avas eile oma kodulinna Dunblane'i lähedal viietärnihotelli, kus on 15 luksusnumbrit.

Hotell paikneb 1874. aastal ehitatud viktoriaanlikus mõisas Cromlix House, mille Murray ostis eelmise aasta veebruaris 2,2 miljoni euro eest. See asub Kesk-Šotimaal viie kilomeetri kaugusel Dunblane'ist ja aitab luua 40 töökohta.

«Mul on hea meel anda midagi tagasi sellele kohale, kus ma üles kasvasin,» ütles Murray hotelli kodulehel.

Dunblane'i tabas 1996. aastal tragöödia, kui kohalik elanik Thomas Hamilton tappis koolis, kus Murray õppis, 16 õpilast ja õpetajat. Andy Murray oli koos vend Jamie'ga laskmise ajal kooli juhataja laua all peidus.

Hotelli peakokk on tuntud Prantsuse kokk Albert Roux. Ajaloolise hoone juures on ka tenniseväljakud. Kahese numbritoa hinnad algavad 300 eurost.

Murray võitis eelmisel aastal Wimbledoni suure slämmi turniiri, viimati oli Ühendkuningriigi esindaja (Fred Perry) selle võitnud 1936. aastal. (BNS)

Jaapan lubab osa evakueerituist tagasi keelutsooni

Jaapani võimud lubavad esimest korda pärast kolme aasta tagust tuumakatastroofi osal elanikest naasta Fukushima tuumajaama ümber kehtestatud 20-kilomeetrise raadiusega keelutsooni.

Otsus puudutab 357 inimest, kes võivad alates teisipäevast naasta oma kodudesse Tamura linna piirkonnas, kus radiatsiooni tase on võimude hinnangul piisavalt madal. Paljud evakueerituist pole hirmust kiirituse ees veel otsustanud, kas koju naasta.

Praegu saavad evakueeritud valitsuselt kompensatsiooni umbes 100 000 jeeni ehk 725 eurot kuus. Tagasi koju pöördujad saavad ühekordse toetuse 900 000 jeeni ehk 6500 eurot. (BNS)

Probleemilahendamise oskuste testis uuriti õpilaste üldist arutlemisoskust ning võimet ja motivatsiooni lahendada uudseid probleeme. ELMO RIIG

UURING

Eesti õpilased lahendavad probleeme edukalt

Eesti õpilased on probleemilahendamise oskuselt maailma paremiku hulgas ja Eesti on 44 riigi seas 12. kohal, selgub õpilaste oskusuuringu PISA tulemustest.

Juba mõnda aega tagasi tuli PISA 2012. aasta uuringust välja, et matemaatikas ja lugemises on Eesti õpilased 11. ja loodusteadustes kuuendal kohal. Nüüd sai teatavaks, et õpilaste probleemülesannete keskmise soorituse põhjal sarnaneb Eesti Suurbritannia, Saksamaa, Tšehhi, Prantsusmaa, Hollandi, Itaalia ja Ameerika Ühendriikidega. Probleemilahedusoskus korreleerub tugevamalt matemaatikateadmistega ja nõrgemalt lugemisoskusega.

Uuringu põhjal on Eestis väga vähe kesise probleemilahendusoskusega õpilasi: ligi 85 protsenti siinsetest õpilastest jõudis vähemalt baas- ehk teisele tasemele. Euroopas on Eestist veel vähem kesise probleemilahendusoskustega õpilasi ainult Soomes. Viiendale ja kuuendale ehk kõrgtasemele jõudis 11,8 protsenti õpilastest, mis on üsna sarnane OECD keskmisega 11,4 protsenti.

Eesti õpilased on tugevad pigem staatilistes kui interaktiivsetes probleemülesannetes, mis näitab, et nad saavad paremini hakkama ülesannetega, kus on kogu lahendamiseks vajalik teave juba esitatud. Oskus lahendada staatilisi probleeme on aga aluseks keerulisemate, interaktiivsete probleemide lahendamisele. Nende puhul peavad õpilased hakkama saama ebakindla infoga ja olema avatud uutele lahenduskäikudele.

Hulk mõjutegureid

Õpilaste sotsiaalne taust mõjutab probleemilahendusoskust vähe, küll aga vanemate ametikoht: juhtide ja spetsialistide lapsed said keskmiselt 34 punkti parema tulemuse kui teistes ametites töötavate vanemate lapsed.

Probleemilahendusoskus sõltub suurel määral koolist. Tugevamad probleemilahendajad õpivad koolides, mille juhid on avatud uute meetodite ja õpetamisviiside katsetamisele. Koolides, kus suhted õpetajate ja õpilaste vahel on head, oli õpilaste sooritus parem.

Samuti sõltub probleemilahendusoskus kooli õppekeelest. Vene õppekeelega koolide õpilaste keskmine sooritus oli 49 punkti kehvem kui eesti õppekeelega koolide õpilastel. Eesti õppekeelega koolis olid poiste ja tüdrukute tulemused võrdlemisi sarnased, kuid vene õppekeelega koolis olid tüdrukud poistest nõrgemad probleemilahendajad.

Selgus ka see, et parimad probleemilahendajad on suurte linnade koolide õpilased. Nende keskmine tulemus oli 526. Maakonnakeskuste koolide õpilaste keskmine tulemus oli 518 ja maakoolide õpilaste keskmine tulemus 503 punkti.

Probleemidega edukaks toimetulekuks on vaja sihikindlust. Eesti õpilased pidasid ennast sihikindlamaks kui OECD riikide õpilased keskmiselt. Tugevamad probleemilahendajad on õpilased, kes ei anna raskustega kokku puutudes kergesti alla.

Osales 5867 Eesti õpilast

PISA mõõdab põhihariduse omandamisega lõpusirgele jõudnud ehk 15-aastaste õpilaste teadmisi ja oskusi kolmes valdkonnas: matemaatikas, funktsionaalses lugemises ja loodusteadustes. Uuringu tulemuste põhjal hinnatakse, kuidas õpilased on võimelised õpitut üldistama ja oskusi igapäevaelus rakendama.

PISA 2012 probleemilahendamise oskuste testis uuriti õpilaste üldist arutlemisoskust ning võimet ja motivatsiooni lahendada uudseid probleeme. Võimalikult vähe pidi kasutama ainepõhiseid faktiteadmisi.

Uuringus osales 510 000 õpilast 65 riigist. Eestist tegi kaasa peaaegu pool kõigist 15-aastastest õpilastest ehk 5867 õpilast. (BNS)

MULGI UUDISE

Saaremaa preemia tulli Mulgimaale

Saaremaa raamatuklubi murdeluulevõisteluse pääle saatsive 14 auturit sii aaste üttekokku 102 luuletust. Pääpreemia tulli üle mere Mulgimaale – Maie Pervele, kes võit 2012. aastel ärä kah Hendrik Adamsoni nimelise murdeluulevõisteluse.

Maie Perve kõnel Mulgi uudistele, et temä näi aalehen Meie Maa kuulutust, kun anti täädа, et tulep murdeluulevõistelus, ja võtt nõus oma värsi kah sinna saata. «Kigepäält tahtsi ma saare murden luuletusi saata, aga neid mul ülearu pallu ei ole ja sis ma mõtli, et saada oma Mulgi murden luuletuste kogu «Lämi süämele, lämi suule». Edimese auinna saamine olli mulle küll uutmede õnn,» sellät luuletei.

Maie Perve om peri Saaremaalt, mõistap saare kiilt ja om kah ulka saarekiilsit luuletusi kirjuten. Suurembe jao oma elust om ta elänu Mulgimaal ja siin kah Mulgi murde ärä õppin.

Saaremaa raamatuklubi murdeluulevõisteluse pääkõrraldei Enda Naaber kõnel Mulgi uudistele, et enämbjagu luuletusi tulli saarte päält, kaits Pärnust ja üits Villändimaalt Kärstnest.

«Pääauinna andsime Maie Pervele selleperäst, et nõnda kaalukat materjali tõistel es ole. Meil olli mulgikiilsit luuletusi kangeste uvitev lugede, sii olli mede jaos tore vaheldus, kuigi vahepääl olli mulgi keelest iki peris rasse aru saia,» ütel Naaber.

Auinnas saadeti võitjale mitu luuletusteraamatut ja aprillikuu Saaremaa raamatuklubi kokkusaamisel loep Enda Naaber kah Maie Perve luuletusi tõistel ette.

«Sõõr ümmer Mulgimaa» kige tillembide mulke jaos

Mulgi kultuuri instituudil om valmis saanu kige tillembide ek sis lasteaialaste jaos mõeldu tüüvihk «Sõõr ümmer Mulgimaa». Nagu pääliskiri ütlep, saap laits üten vihuge tetä sõõri ümmer Mulgimaa. Vihun om viis jagu – egä kihelkonna jaos üits.

Iismärk ei ole panna latsi mulgi keelen kirjuteme ja lugeme, a om tore, kui na täave mõnda ilust murdesõna, sii tiip keele rikkambes. Iiskätt om sii iki abimiis kuulmeistrele Mulgimaa ja mulgi keele tutvustemise man. Egä kihelkonna man om kah päeväpildi selle kandi täädatuntu kotustest ja rahvarõõvastest.

Vihun om viil rahvajutte, salmiksit, pääle selle joonistemist, värvmist, nuputemist ja mulgi mustride järgitegemist. Mõnen arjutusen tulep kah kirjute või lugede, aga siin piap õpeteje esi otsusteme, kas neid tetä või mitte. Tüüvihu saban om kirjan lehekülle jagu uvvembit raamatit, CD- ja DVD-plaate, mes võis kuulmeistrele mulgi keele ja kultuuri õpetemise man abis olla.

Vihu säädsive kokku Kristi Ilves ja Reet Järveküla, pildi joonist manu Kertu Kask, välläandmise man olli toes Leader-programm. Kik lasteaia, kes tahas sügüse uut tüüvihku tarviteme akate, saave sedä ende jaos mulgi kultuuri instituudist telli.

Mulgi oodave ülikuuli

Puulbe, 5. aprillil oodave mulgi jälle uvilisi Karksi valla kultuurikeskusese Mulgi oma ülikuuli.

Riigikogu Mulgimaa toetusrühmä iistvedäi Siim Kabrits kõnelep sääl sellest, mes võip saia mulkest ja Mulgimaast üleilmastumise käigun. Mulke seltsi tegemistest tuleve kõneleme Talna kogukonna päälik Elvi Kirsipuu ja Villändi mulke iistvedäi Leili Weidebaum. Pääle selle om laanin kah mulgi keele tunn pääliskirjage «Kik kõneleve».

Ülikuuli om siikõrd oodetu kah kik Mulgi sõnastigu tüürühmä liikme, sest neile andas keeleteo võistelusel vällä teenit tänupapre.

Eimtalin tulep «Mulgikse» täädmistepruuv

16. aprillil tulep Eimtali põhikoolin koolilaste täädmistepruuv «Mulgike». Oodetu om kigi Mulgimaa omavalitsuste kuule nelläliikmelise võistkonna egäst vanuselassist: I–III, IV–VI ja VII–IX lass.

«Minevaaste olli koolinoorde jaos võistelus «Nuputе välla» ja sii aaste om kah siandse võisteluse vastu uvi tuntu. Selleperäst võtive Mulgimaa mälumängu kõrraldeje nõus kutsu Mulgimaa koolinuuri oma täädmisi proovi pääle paneme,» kõnel ettevõtmise pääkõrraldei Kai Kannistu. Mälumäng avitep noordel tuttaves tetä Mulgimaa eluolu, kombit, aalugu ja kultuuri. Võistkonna pias ende tulekust 11. aprillis tääda andma aadressi pääle kai.kannistu@karksi.ee.

Mulgikeelsed uudised on Sakalas ja Vikerraadios kaks korda kuus. Rubriiki toimetab Kristi Ilves Tarvastu kandist.

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

4 Ugala teatri loomingulise juhi konkursile laekus tähtajaks neli avaldust. Kes pääseb teatri kollektiivi juhtima, selgub 14. aprilliks.

Gregor Taul ja 65 Viljandi kultuuriheerost on osa nendest, kes aitavad sisustada homset peoõhtut raamatubaaris Romaan. ELMO RIIG

SARI

Raamatubaaris piilutakse homme maali taha

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Viljandi Koidu seltsimajas tegutsevas raamatubaaris Romaan on plaanis iga kuu ühel neljapäeval korraldada tantsuõhtu koos kultuurse tegevusega.

Esimesel korral seoti pidu Kondase keskuses asetleidnud värske loomingu salongi üritusega. Homme on õhtu nael kunstnik Siim Kärneri kohalikke kultuuriheerosi kujutav suur maal, mis ilmestab ühte klubi seina. Sellest kõneleb lähemalt Viljandi eksperimentaalkirjanik Paavo Matsin.

65 tegelast, autor ise ka

Üks peosarja «Twist & Shout» korraldajaid, Kondase keskuse juht Gregor Taul ütleb, et seltsimaja tagaruumist väljatulnud maal oli talle endalegi üllatus. «Peab tunnistama, et enne seda, kui ma Viljandisse kolisin, oli Siim Kärner minu jaoks tundmatu nimi. Olles nüüd aga paar kuud Viljandis elanud, on mind hakanud huvitama nii tema kui ka tema kolleegid kirjandusest, kunstist ja linna pealt.»

Siim Kärner (8. juuni 1945 – 4. november 2007) oli eesti luuletaja, prosaist ja kunstnik. Kõnealuse maali tegi ta sajandi algul ning sellel on kujutatud tema kaasaegseid ja kõrvalsammujaid, teiste hulgas Endel Velistet, Jaak Allikut, Jaan Tammsalu ja Vootele Kuusikut. Autor on ka enda pildile pannud. Kokku on maalil 65 isikut.

Teos tuli välja Viljandi kultuurimaja remondi aegu ja et see oli väga suur, polnud keegi nõus seda enda juurde võtma. Nii ta lõpuks Koidu seltsimajja sattuski.

«Siim Kärner maalis seda üle aasta. Kutsus inimesi portreteerimiseks enda juurde,» räägib Gregor Taul.

«Paljud kunstikriitikud muidugi ütlevad, et see on täiesti kohutav maal nii kompositsioonilt, värvilt kui maalimisoskustelt,» jätkab ta. «Võimalik, et Kärner ei olnudki niivõrd portretist kui maastikumaalija, aga see polegi tähtis. Huvitav, kui palju tema maale võiks peidus olla põranda all ja keldrites?»

Kondase keskusse jutuks olev maal Tauli arvates ilmselt ei sobiks. «Kärnerit võiks Kondases näidata küll, aga mis puudutab seda konkreetset maali, siis ma kardan, et see ei hakkaks seal toimima,» mõtiskleb ta. «Paaril korral on Kondases olnud suured maalid väljas, aga need on täiesti ebardlikult mõjunud. Intiimsesse kohta röögatud tööd ei sobi, nad hakkavad segama ruumi ja vastupidi.»

Neljapäev on Romaani päev

«Twist & Shout» on vabas vormis seltskondlik õhtu, kus kõlab muusika viiekümnendatest tänapäevani. Ühendav lüli on džäss. Soovijad saavad tantsida. DJ-puldis ja baaris on korraldajad Erki Pruul ja Gregor Taul.

> **Asjaolude kokkulangemisel võtsime südameasjaks pakkuda endasugustele vähemalt kord kuus neljapäevaõhtust meelelahutust.**
>
> ERKI PRUUL, korraldaja

«Tahaksimegi nüüd ärgitada Viljandis tegutsevaid kirjanikke tulla välja rääkima,» ütleb Gregor Taul. «Otsa teeb homme lahti Paavo Matsin. Kui ma pakkusin talle välja Siim Kärneri maali, oli ta lahkesti nõus sellest kõnelema, kuigi lisas, et äkki räägib ta enamiku ajast hoopis nendest, keda maalil pole. Kirjanikul on ju kohustus oma teadmisi jagada.»

«Mida teha Viljandis neljapäeva õhtul?» viskas Erki Pruul õhku küsimuse. «Pole just kuigi palju võimalusi, eks ole. Asjaolude kokkulangemisel võtsime südameasjaks pakkuda endasugustele vähemalt kord kuus neljapäevaõhtust meelelahutust. Egoistlikult sellist, mis endale meeldib. Asjaolud, mis kokku langesid, olid Romaani-suguse kohviku tekkimine Viljandisse ja Gregori asumine Kondase keskust juhtima.»

Järgmisel korral on plaanis külla minna Viljandis elavale ameeriklasest kultuuriantropoloogile Paul Firnhaberile. Mis saab aga edasi?

«Järgmine kord on võib-olla ühine rattasõit seni avastamata kohta või pinksiturniir või *performance* või... Mingit kalenderplaani küll oodata ei maksa, sest ka spontaansus on uue üritustesarja üks märksõnu,» nendib Pruul. «Üritusi seob Viljandi, see aga ei välista kosmopoliitsust. Ehk siis: korraldajad ei taha ennast millegagi siduda ega millekski kohustada. On neljapäev, toimub midagi, mida te oodatagi ei oska, ning sellele järgneb muusika ja seltskond Romaanis. Hoidke silmad ja kõrvad lahti!»

Maarja Nuut: juhusele loota ei saa

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Põhjamaade suurimal talendifestivalil «Tallinn Music Week» oli laupäeval teatri NO99 maja Viljandi pärimusmuusika festivali korraldajate valitud Eesti artistide päralt.

Kohal olid nii uued tulijad kui juba eelmistelt festivalidelt teada-tuntud muusikud. Teiste seas astusid üles Silver Sepp, Maarja Nuut, Sandra Sillamaa Trad.Attack!, Curly Strings ja Paabel.

Maarja Nuut, kuidas Tallinnas läks?
Mul oli festivalil kaks kontserti. Katsetasin seal ka oma uut tehnilist süsteemi, aga kuulajate jaoks ei muuda see midagi.

Kui palju oli mahti teiste kontserte kuulata?
Ei saanud seda eriti teha – vaba aega lihtsalt ei jäänud. Oli palju organiseerimist ja muud, pealegi valmistasin oma uut tuuri ette.

«Tallinn Music Week» ongi koht, kus luua kontakte ja sidemeid. Ega muusikul seal tavaliselt suurt muuks aega jää.

Kui palju festivalist muusikule reaalset kasu tõuseb?
Sellele küsimusele vastavad eri žanrite esindajad kindlasti erinevalt. Palju oleneb sellest, millist muusikat mängid ja millise žanri alla kuulud.

Mida mõelda kasu all? Kui mõelda seda, et pärast kontserti tuleb kohe kolm konkreetset pakkumist, siis tavaliselt festivalidel ju nii ei ole.

See festival ongi mõeldud pigem kontaktivõrgustiku loomiseks – selleks seal võimalusi on. Loomulikult sõltub palju ka juhusest, aga juhusest rohkem loevad kaalutletud lähenemine ja töö. Puhta juhuse peale loota ei saa.

Teid kiidetakse selle eest, et olete endast edukalt teada andnud nii siin- kui sealpool piiri. Kui suurt pingutust see nõuab?
Igal asjal on oma plussid ja miinused. Loomulikult on artistil lihtsam, kui keegi teine selle töö tema eest ära teeb. Teisest küljest olen ma ju ise kõige parem oma muusika esindaja, nii et mõnes mõttes on see loomulik lähenemine. Ma räägin ju hea meelega, mida ma teen.

Kuivõrd folgi- ja etnoartiste Euroopas oodatakse?
Ikka oodatakse. Tänapäeval tehakse palju erinevat muusikat, aga see ei tähenda, et täpselt sama palju on erinevat publikut. Pigem on küsimus selles, mida ja kuidas teha. Just folgi puhul mängib olulist rolli see, kust muusika tuleb. Kui me räägime *indie*'st või popist, siis need on suhteliselt ühtlase helikeelega. Mulle tundub, et traditsiooniline muusika ehk folk või kuidas me seda ka ei kutsuks, äratab huvi omapärase ja spetsiifilise kõlaga. See kõneleb ka kultuurist. Pigem on sellistel asjadel rohkem võimalust ja turgu.

Intervjuu ilmub kolmapäeval. Kus teie sel ajal olete?
Zürichis. Annan kümme päeva Šveitsis kontserte.

Maarja Nuut teab, et folk äratab huvi eelkõige omapäraga. ELMO RIIG

KASVUPAIK

Aiakultuuridele tasub anda meelepärast mulda

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Vaheldusrikka toidulaua tarvis võiks aias kasvatada erisuguseid köögivilju, puuvilju ja marju. See eeldab aga teadmisi, millist pinnast üks või teine taim edenemiseks tahab.

Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli aiandusõpetaja Liina Jürisoo sõnul vajavad köögiviljad ja maitsetaimed enamasti keskmisi muldasid, mis sisaldavad rikkalikult toitaineid, niiskust ja õhku.

«Kergematel muldadel edenevad üldiselt paremini kurk, porgand ja mõned selle sugulased, söögipeet, lill- ja spargelkapsas, aeduba ja sibul ning enamik maitsetaimi, raskematel muldadel peakapsas, kaalikas, rabarber, seller ja mädarõigas,» räägib ta.

Mulla reaktsiooni suhtes köögiviljad Jürisoo ütlemist mööda enamasti kuigi tundlikud ei ole, kuid paremini sobib neile üldjuhul siiski nõrgalt happeline või neutraalne muld.

Põhjavesi ei tohiks ulatuda liiga kõrgele

«Puuvilja- ja marjakultuuridele on kõige paremad paigad, kus on väike kallak lõunasse. Maasikaid aga ei tohiks istutada tuulte eest liiga varjatud kohta, vastasel juhul on haigustel ja kahjuritel niiskes keskkonnas hõlbus areneda,» kõneleb Liina Jürisoo.

Õunapuude ja teiste viljapuude puhul rõhutab aiandusõpetaja, et põhjavesi ei tohiks olla liiga kõrgel. «Kõiki muid mulla parameetreid on võimalik komposti, muud orgaanikat või väetist lisades muuta.»

Õunapuudele soovitab Jürisoo keskmist mulda, sest selles on olemas kõik head parameetrid: ta hoiab kinni niiskust ja on piisavalt õhurikas. Liiga raskes mullas napib õhku ja juured jäävad kängu. Liiga kergest mullast jookseb aga vesi kiiresti läbi, uhtes ühtlasi minema toitained. Seega on niisugused mullad lahjad ega taga head saaki.

Nii liiga raskete kui liiga kergete muldade parandamiseks on Jürisoo sõnul tõhusaim moodus lagunenud orgaanika ehk komposti lisamine.

Mineraalväetistest soovitab ta kasutada uudseid firma Osmocote pikatoimelisi väetisi, mille puhul saavad taimed graanulitest toitaineid ammutada just siis, kui neid parasjagu vaja on. «Nad on tavalistest väetistest küll märksa kallimad, aga ka tublisti efektiivsemad. Üle doseerida ei ole nende puhul võimalik.»

Tähtis on järgida viljavaheldust

Liina Jürisoo rõhutab, et aednik võiks endale selgeks teha, millistesse sugukondadesse tema taimed kuuluvad, ning järgida viljavaheldust: sama sugukonna taimi ei tohiks järjest ühes paigas viljelda.

Üks selle põhjus on asjaolu, et taime juured eritavad mulda mürgiseid aineid, mis kuhjudes võivad hakata taimede kasvu ja arengut pidurdama. Teisalt levivad mullas ka igale taimeliigile eriomased haigused ja kahjurid.

Pärast õunapuu ülesjuurimist näiteks ei tohiks 30 aasta jooksul teist õunapuud sama koha peale istutada. Maasikate ning kurkide, kapsaste ja teiste köögiviljade puhul tuleks pausi pidada kolm-neli aastat.

Jürisoo tuletab muu hulgas meelde, et porgandiga ühest sugukonnast on seller, petersell ja pastinaak. Samuti on ühest sugukonnast kurk ja kõrvits. «Ehkki pealtnäha üsna erinevad, on kurgil ja kõrvitsal sarnased haigused ja kahjurid.»

Turvasmuld köögiviljadele ei istu

Happeline kõrgsoo turvas enamikule aiakultuuridele ei sobi, erandiks on rabast pärit taimed, nagu mustikas, jõhvikas ja pohl.

Köögiviljataimed ei ole võimelised turvasmulla happelisusega toime tulema. «Kindlasti ei edene happelises keskkonnas kapsas ja teised ristõielised, kes vajavad neutraalset või isegi leeliselist mulda. Happelises mullas nakatuvad nad kapsanuutrisse ja vähemalt seitse järgmist aastat ei ole seal võimalik enam sama sugukonna taimi kasvatada,» kõneleb Liina Jürisoo.

Küll soovitab ta turvast kasutada multšina. «Sel juhul säilitab ta mullas niiskust ning aitab umbrohte ja haigusi eemal hoida. Samuti sobib spetsiaalselt ettevalmistatud turvas taimede ettekasvatamiseks.»

Niiskuse suhtes nõudlikud köögiviljad on kapsad, kurk, salat, redis ja kaalikas ning vähenõudlikud söögipeet, tomat, porgand ja paprika. Kuivuses peavad kõige paremini vastu kõrvits ja aedoad. «Kõrvits on võimeline juurekavaga väga sügavale minema ja tema saab igal juhul veevaru kätte,» nendib Jürisoo.

Kui vaja, tuleb mulda parandada

Aiandusõpetaja ütlemist mööda on Eesti muldade tavaline häda liiga õhuke huumuskiht. Nii et korraliku saagi saamiseks tuleb ikka ja jälle orgaanilist ainet lisada. Koduaedade väikestel pindadel ei valmista mulla parandamine, selle struktuuri ja keemiliste omaduste kultuuridele sobivaks muutmine tema hinnangul aga kuigi suurt raskust.

Ülearu niiskes paigas tuleb kõigepealt veeolusid reguleerida. Pealevalguvate vete ärajuhtimiseks kraavide või drenaažide rajamise juures on kindlasti vaja asjatundja abi.

Vajaduse korral tuleb aias muuta mulla reaktsiooni. Happelised mullad näiteks vajavad lupjamist või puutuha lisamist.

PEETER KÜMMEL

Kapsas edeneb hästi neutraalses või leeliselises mullas.

Mulla tüüpi ja happesust on lihtne määrata

Seda, kas muld on kerge, keskmine või raske, on Liina Jürisoo kinnitusel lihtne kindlaks teha sõrmeproovi abil. «Juhul kui niisutatud mullast saab palli veeretada, ei ole ta igal juhul kerge. Juhul kui palli saab veeretada vorstiks ja painutada nii, et see ei murdu, on tegemist veelgi savisema mullaga.»

Samuti on tänapäeval lihtne määrata mulla reaktsiooni ehk seda, kas tegu on happelise, neutraalse või leeliselise mullaga. «Selleks on poodides müügil spetsiaalsed ribad, millel on kirjas mulla pH määramise õpetus. See katse kestab kõigest üks-kaks minutit ning on enamvähem täpne.» (Sakala)

Raske savimulla struktuuri ja vee läbilaskmisvõimet saab parandada liiva lisamisega.

«Mida suurem on parandamiseks kasutatava mulla huumuse- ja toitainesisaldus, seda tõhusam on lõpptulemus,» nendib Liina Jürisoo.

AIANDUSÕPETAJA

Praegune Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli aiandusõpetaja Liina Jürisoo on olnud õpetaja ka Räpina aianduskoolis.

Liina Jürisoo

- Õppinud Eesti põllumajanduse akadeemias agronoomiat ja Leningradi põllumajanduse instituudis aiandust, Räpinas maastikukujundust ja Luual maastikuehitust ja arboristiks.
- Läbinud hulganisti koolitusi, sealhulgas seenekasvatajate kursuse Hollandis.

Allikas: Liina Jürisoo

Mullaolusid saab parandada ka sel moel. Läinud sügisel aitasid kaitseväelased vabatahtlikena vanadel inimestel maad kaevata. ELMO RIIG

24 tundi VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee.

TEATER

Viljandi Ugalas on täna kell 19 etendus «Lovesong. Ühe armastuse lugu». Etendus on välja müüdud. Vaksali tänav 7, tel 433 0777.

KINO

Sakala keskuses näidatakse täna kell 11 ja 19 Eesti filmi «Risttuules». Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

Karksi valla kultuurikeskuses on täna kell 19 Eesti film «Risttuules». Pilet 2 eurot. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

Männimäe salongkinos näidatakse täna kell 18 Eesti filmi «Risttuules» ja kell 20 draamat «Philomena». Riia maantee 52d, Viljandi. Tel 435 4845.

ÜRITUSED

Viljandi linnaraamatukogu galeriis tähistatakse täna kell 11 lasteraamatupäeva «Mõnus jutt ja tore lugu». Kavas on täringumäng, millest võtavad osa maakonna koolide neljandate klasside õpilaste neljaliikmelised võistkonnad. Tallinna tänav 11/1.

Viljandi muuseumis on 2. aprillil kell 16 muuseumi sõprade seltsi ja genealoogiaseltsi ettekandeõhtu. Kalle Pullmann räägib Viljandi mõisa kalmistu loo ja Heiki Raudla Viljandi aadlipreilide varjupaigast. Vanad asjad jutustavad – oma loo räägid sina! Lõpetuseks on kohvi- ja teelaud. J. Laidoneri plats 10.

Karksi valla kultuurikeskuses on 2. aprilli kell 17.30 mälumäng. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

Pensionäride ühenduse linnagrupp saab kokku 3. aprillil kell 14 Eha tänav 4. Külla tuleb aiandusspetsialist Tiiu Nõmm.

Paistu rahvamajas algab 5. aprillil kell 11 Viljandimaa rahvakunstipäev. Külla tulevad käsitöömeistrid Tartust, Tallinnast, Türilt ja Viljandimaalt, kes panevad üles näituse, räägivad oma tööde valmimisest ja juhendavad õpitubasid. Kuulutakse välja Viljandimaa rahvakunstimeistri 2014 tiitli saaja. Esinevad rahvamuusikud.

Karksi valla kultuurikeskuses on 5. aprillil kell 11 Mulgi oma ülikuul. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

Kaja klubi pärastlõuna algab 5. aprillil kell 15 Eha tänav 4 Viljandis. Külla tuleb meesansambel Tänassilma Mehed. Info tel 5340 2035.

Epilepsia ühing saab kokku 7. aprillil kell 17 Posti tänav 20. Teemaks on 24. aprillil toimuva ühingu 20. aastapäeva pidulik tähistamine ja EEL-i suvelaagrisse registreerimine. Info tel 528 0131.

E-klubi on 9. aprillil kell 14 Tähe peosaalis. Nime saab kirja panna 4. aprillil Lääne tänav 2 kella 10–13 ja 5. aprillil raamatukogus kella 10–12. Kindlasti on üllatuskülaline. Info telefonil 5593 9145.

Saarepeedi rahvamajas leiab hooaja viimane tubane pidu aset 11. aprillil kell 20. Tantsuõhtu ansambliga Raen Väikene. Info ja laudade tellimine telefonil 523 4605.

Kõpu spordihoones on 12. aprillil kella 11–14 kevadine moeturg. Kui pead lugu taaskasutusest, siis tule ostma ja müüma. Müüjate eelregistreerimine piret.jyrma@gmail.com. Kell 21 on retroklubiõhtu «Kosmonautikapidu». Kosmosesse lennutab DJ Martineero. Avatud on puhvet. Pääse 5 eurot. Laudade broneerimine tel 512 7678. Oma alkoholiga sisse ei pääse.

Rahvusvahelise tantsupäeva puhul avatakse 29. aprillil Ugalas näitus ja sinna on oodatud igasugused fotod, mis autori jaoks haakuvad sõnaga «tants». Fotod tuleb esitada hiljemalt 17. aprilliks. Lisainfo www.tantsunadal.ee.

NÄITUSED

Sakala keskuse jalutussaalis 12. aprillini XI Edmund Valtmani nimelise karikatuurivõistluse tööde näitus «Seks korraks läbi». Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

Viljandi linnaraamatukogu trepihallis on Meelik Mälksoo fotonäitus «Siin- ja sealpool silmapiiri», **üldlugemissaalis** 26. aprillini näitus «Siberi lood. Märtsiküüditamine 1949». Välja on pandud mälestusraamatuid ning Viljandist küüditatute dokumente ja esemeid. **Linnagaleriis** on üleval rahvusvaheline karikatuurinäitus «Linlane naerab» ja **kojulaenutusosakonnas** 30. aprillini «Kaunimad Eesti raamatud 2013». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Tarvastu raamatukogu näitusesaalis saab kuni 12. aprillini vaadata näitust «Mulgimaa hing ja vaim» raamatukogu lahtioleku aegadel. Info tel 436 6262.

Kondase keskuses näeb 13. aprillini Mella maalinäitust «Kirev käteta maailm», Toivo Tuudelepa markerimaale, Ymeno Goma ja Nao Oshima (Jaapan) akvarelle ja keraamikat «Jalutuskäik», Hanna Karaleva (Valgevene) lapsepõlveteemalisi maale «Mimimi», 20. aprillini huvikooli eelkooliealiste laste maalide ja joonistuste näitust «Kunsti mäng». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees on Viljandi fotoringi näitus «Inimene». Näha saab erinevate autorite töid: Meelis Heli, Renno Lainevool, Endla Sagevus, Marek Aardevälja ja Madis-Siim Kull. Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel on Enn Loidi fotonäitus «Makromaailm». Tallinna tänav 41, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

Karksi valla kultuurikeskuses on Karksi valla kunstnike tööde kevadnäitus ja **teise korruse fuajees** rändnäitus «Eesti riiklikud teenetemärgid». Neid saab vaadata kuu lõpuni. **Esimese korruse fuajees** on 6. aprillini üleval Remo Savisaare fotonäitus «Imelised linnud». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kohvikus Day Off on Teet Lindma pastellmaalide näitusmüük. Ostjad toetavad üle-eestilist karikatuurivõistlust Viljandis. Leola 51, Viljandi.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Ene, Eneken, Enel, Eneli ja Enelin.

POOLVÄÄRISKIVI							TSEREMOO-NIAMEISTER ABIELLUMIS-PEOL		TESLA		NÄO VÄL-JENDUS-LIKKUS		ASESÕNA		NÄPUKAS		TUULE-	PÕIKPUU HOBUSTE SIDUMISEKS
PARIM-																		
PLUTOO-NIUM									ALEVIK LÄÄ-NE-VIRUS / KINGA-KONTS									
MADALAM													SELLE SEES / JUURVILI					
VOOLUTU-GEVUSE ÜHIK															NOOT / EUROOPA SUURRAHVA ESINDAJA			
KODUMAINE		LAKE		URIN	KÕHNEM; KERGEM	ÕIGEKEEL-SUSSÕNA-RAAMAT		AUTORI-TASU		KÕIGE ROHKEM	... KÄIA! / SOOME TELEKANAL				E. KIRJANIK / VINGUMINE				
ELU-...					...GRAAFILI-NE KAART							ALEVIK HARJUS / SUUR EEPILINE VÄRSSTEOS						UMBES / VUSSIS	
PÕLLUMA-JANDUSLIK						USA KIRJANIK / TEOS								RAHVUSV-STANDARDI-TE SEERIANR. / LÄMMASTIK-					LÕBU, RÕÕM
ASESÕNA				E. JALG-PALLUR / POISS							ÜKS MÜNT / HIIREKELDER					LEEDU LITT / NÄRILINE			
AMPER		PALJU LAULJAID / PAGARI-TOODE								SOOME-UGRI RAH-VA LIIGE / VALD HARJUS					RASVATAO-LINE NÕRE / VÄSIMUS-OHE				
PUGIMIS-HIMU					TÄPSELT SOBIV / KUTSUV HÜÜE								ENESE-TUNNE / POSTKAST						
MITTE RAHAS (MAKSMA)												NÕUS-OLEMATUS / ESIMENE							
JAATUSE VASTAND							IHALDATAV POSITSIOON SPORDIS									EESTI RAHVA RISTSÕNAD RISTIK			

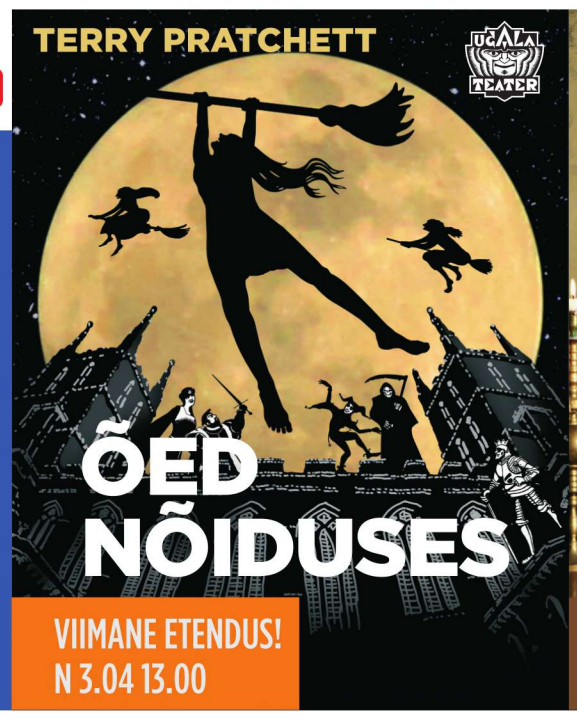

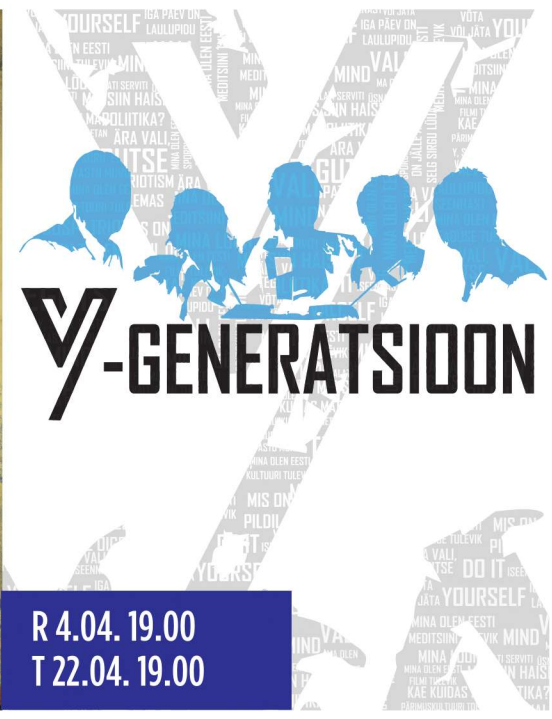

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

5. IV

Laupäeval, 5. aprillil selguvad Viljandi spordihoones maakonna meistrid kiirmales. Turniir algab kell 11.

Tuleviku väravas seisnud 16-aastast Karl-Romet Nõmme võib nimetada üheks pühapäevase kohtumise paremaks mängijaks. MARKO SAARM

JALGPALL

Tulevik tegi väärt viigi

ALVAR LOOG,
jalgpallihuviline

Pühapäeval mängis Viljandi Tuleviku jalgpallimeeskond kodusel kunstmuruväljakul esiliiga kohtumises Tallinna Levadia duubliga 1:1 viiki.

Enne pühapäevast mängude ringi olid Tulevik ja Levadia II ainsad meeskonnad, kes polnud varasemas neljas voorus pidanud kaotuskibedust tundma. Omavahelisele kohtumisele tuli favoriidina pigem endise viljandlase ja kunagise Tuleviku palluri Argo Arbeiteri juhendatav Levadia, kel olid seni kirjas vaid veenvad võidud. Esiliiga tiitlit kaitsvate külaliste kasuks rääkis ka mulluste mõõduvõttude bilanss.

Kohtumine kujunes võrdseks ja võitluslikuks, Tuleviku koosseis vastase ees aukartust ei tundnud. Mängu esimene väravavõimalus avanes umbes kümnendal minutil Tuleviku tipuründes tegutsenud Kristen Kähril, kes leidis end äärekaitsja Indrek Ilvese pika tõusu ja täpse söödu järel palliga üksi vastaste värava ees. Kuid väravavahi ülemängimiseks jäi seekord puudu kas närvidest või tehnikast või siis mõlemast.

Teist nii head võimalust ei tekkinud kummalgi meeskonnal. Levadia valdas selgelt enam palli ja ründas kogu meeskonnaga, Tuleviku teravus tuli enamasti kiirrünnakutest. Kohtumise mõlemad väravad sündisid standardolukorrast.

Levadia avas skoori 26. minutil karistuslöögi olukorras: mullu Tartu Tammeka koosseisus meistriliigas mänginud pikakasvuline Heiko Tamm sai oma meeskonnakaaslase peast edasi toimetatud palli segamatult mõne meetri pealt peaga lati alla suunata. Tuleviku väravavaht Karl-Romet Nõmm tuli pallile enne vastaste esimest peapuudet vastu, ent ei ulatunud selleni. Tamme tegutsemist pidanuks segama Viljandi meeskonna keskkaitsja Kevin Paavo, paraku ei reageerinud too küllalt kiiresti.

Tulevik lõi vastuvärava 43. minutil. Raiko Mutle keskväljalt antud terava karistuslöögi suunas peaga lati alla Kristen Kähr. Kohe minut hiljem oli võimalus kontrarünnaku käigus äärelt läbi pääsenud Rainer Peipsil, kuid tema terav löök maandus väravavõrgu asemel väravavahi jalgades.

Teisel poolajal lisas Levadia tempot ja valdas senisest veelgi enam palli, Tulevik seisis mitmest sunnitud vahetusest hoolimata kompaktselt. Kõik pealelöögid tõrjus Tuleviku väravas seisnud 16-aastane Karl-Romet Nõmm, keda võib pidada kohtumise parimaks mängijaks.

Eelmise hooaja teises pooles läbisõiduhooviks kujunenud Tuleviku kaitseliin on tänavuse hooaja alguse põhjal otsustades leidnud õige isikkoosseisu ja mängukindluse: senises viies kohtumises on Viljandi esindus lubanud enesele lüüa vaid viis väravat, mis on liiga parim näitaja. Kõige enam näib Tuleviku praegune koosseis puudust tundvat kiiretest ja loovatest ääremängijatest.

Aivar Lillevere treenitav Tulevik jätkab turniiritabelis teisel kohal. Järgmise kohtumise peab ta eeloleval pühapäeval kell 16 Tallinnas Hiiu staadionil Nõmme Kalju duubli vastu. Kodumurul näeb meeskonda uuesti nädal hiljem, 13. aprillil, kui külla sõidab Vändra Vaprus.

Treener pälvis hõbemärgi

Möödunud nädalal autasustas Eesti jalgpalliliit hõbemärgiga 40 aastat Viljandis noori jalgpallureid treeninud Leo Irat.

Praegu Viljandi Tuleviku klubis tegutsev 62-aastane Leo Ira alustas treeneritööd 1974. aastal. Pika karjääri jooksul on tema käe all treeninud näiteks Urmas Kirs, Mati Pari, Argo Arbeiter, Tõnu Vanakesa, Dzintar Klavan, Viktor Alonen, Janek Meet, Aivar Lillevere, Rain Tölpus ja Jürgen Henn.

Samuti autasustas jalgpalliliit hõbemärgiga Järvamaa noortetreenerit Viktor Metsa.

Leo Irale andis hõbemärgi alaliidu president Aivar Pohlak 24. märtsil Tallinnas. Viktor Metsa autasustas alaliidu peadirektor Tõnu Sirel 29. märtsil Paides. (Sakala)

Eesti õpilased jooksevad ümber Viljandi järve

Päev enne suurjooksu ümber Viljandi järve, 30. aprillil kell 18.45 algab Viljandi staadionilt ümber järve kulgev teatejooks, millel osalevad kümneliikmelised koolide võistkonnad kogu Eestist.

«1950. ja 1960. aastatel oli tava, et päev enne ümber Viljandi järve jooksu oli õpilaste teatejooks, ning see oli publiku seas mõnel aastal isegi populaarsem kui suurjooks ise,» rääkis ümber Viljandi järve jooksu peakorraldaja Mati Jürisson ning lisas, et 1970. aastatel nihkus teatejooks sügisesse ja joosti Huntaugu mäel.

Tänavu üritavad korraldajad 1980. aastatel katkenud tava taastada. Joostakse kümneliikmeliste võistkondadena mööda terviserada. Iga osalev kool paneb välja viis poissi ja viis tüdrukut. Vahetuse pikkused on maastikust olenevalt erinevad. Näiteks teise etapi läbija jookseb 500 meetrit, kuid see tähendab Huntaugu mäest üles jooksmist ehk 50-meetrist tõusu.

Seitsmenda ja kaheksanda etapi pikkus on 1950 meetrit ning seal jagub jooksjatele nii laskumisi kui tõuse.

Arvestust peetakse kahes vanuseklassis. Ühes võistlevad põhikooli- ehk kuni üheksanda klassi õpilased ning teises gümnaasiumiealised ehk kümnenda kuni kaheteistkümnenda klassi noored. Lisaks üldhariduskoolide võistkondadele on starti oodatud kutsekoolide esindused.

Teatejooksule registreerimine algas eile ja kestab 25. aprillini. Registreeruda saab e-kirjaga aadressil suurjooks@viljandi.ee.

30. aprill ongi Viljandi järvejooksu ürituste kavas laste- ja noortepäev. Nimelt algavad juba kell 17 staadionil lastejooksud, kus omavahel võistlevad alla 12-aastased. Väiksematele on kavas 300 meetri pikkune jooks ning vanematel kui 10-aastastel tuleb läbida peaaegu kaks staadioniringi ehk ligi 700 meetrit.

Samal päeval peetakse staadionil pastapidu. Nii et päev enne suurjooksu saab staadionilt kätte oma numbri, süüa pastarooga ning osaleda spordipeol.

Sellised suurtele rahvaspordivõistlustele eelnevad spordipeod on Lääne-Euroopas väga populaarsed ja seda on katsetatud ka Viljandis Mulgi rattamaratoni eel.

Ümber Viljandi järve jooks on kavas 85. korda. Eesti vanimale rahvaspordivõistlusele on oodata ligi 4000 osalejat. (Sakala)

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.
Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8688

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval ei sündinud Viljandis ühtegi last.

135 AASTA EEST

Sakala, 31. III 1879

Itaalia walitsusel on praegu nõu, Uue-Gineeas üht Itaalia koloniid asutada. Nimelt soowitakse neile sõahimulistele meestele elupaika muretseda, kes peale Itaalia riigi ühendamist enam omal maal ühtegi sõatööd ei leia ja seeläbi tõiste rahu-armastaja inimestele sagedaste raskeks koormaks langewad. Ka rändab Itaaliast aastas läbikaudu 60,000 hinge wälja, nimelt Ameerikamaale.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

Võrtsukala OÜ müüb sel nädalal, 3.04–5.04 (N–L)
Viljandi turu väravas Leola tänaval
(Valuoja oru poolses küljes) punases telgis
omapüütud värsket Võrtsjärve kala ning mere- ja kalakasvatuste kalu
Sellel nädalal pakume ka suitsukala!

REHVITÖÖKODA
LAI VALIK VÄHEKASUTATUD
SUVEREHVE
PLEKKVELJED ENAMLEVINUD AUTOMARKIDELE
RAUDTEE 3, VILJANDI, tel 434 9388
www.kasutatudrehvid.ee

GRUNDAR PUIT OÜ
Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel
Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

Kevadel avab Viljandis uksed väga head toitu ja teenindust pakkuv hubane kohvik – Amrita Café
Otsime oma kohvikuperre head toitu armastavat kokka
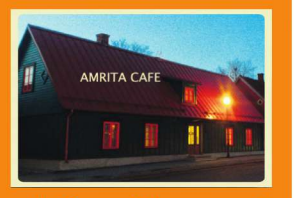

Saada meile CV hiljemalt 10. aprilliks e-postil amrita@amritacafe.ee, märgusõna KOKK
Info tel 5199 2991

AINULT TELLIJALE IGAL AJAL IGAS KOHAS ...
www.sakala.ajaleht.ee

KINNISVARA

Müüa 2-toaline korter Männimäel. Tel 5366 4759.

Müüa odavalt 2-toal ahik mug korter Karksi-Nuia lähedal. Tel 5664 2061.

Üürin 2-toal korteri omanikult. Tel 5675 4373.

Müüa Viljandi kesklinnas 3-toaline ahiküttega remonti vajav korter. Tel 554 7810.

SÕIDUKID

Ostame 1990.–2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

METSAMATERJAL

Ostame 3 m lepakütet, metsamaterjali, kasvavat metsa ja metsamaad. Pakume raieteenust ja võsalõikust. www.voordskap.com, tel 517 3159.

TEENUSED

Carstopis sõiduauto rehvimontaaž 4 rehvile: plekkvelg 20 €, valuvelg 25 €. Tel 508 0337.

Kaardid ennustavad 24 h, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kaardimoor. Tel 900 2202. Tariif 1 €/min.

Kaks ehitusmeest teevad üldehitustöid. Tel 5633 4889.

Katuse-, fassaadi- ja üldehitustööd. Tel 5352 9476, www.artellehitus.ee.

Kolimis- ja veoteenus. Tel 5347 2596, www.raja.ee.

Kütte- ja veesüsteemide paigaldus. Tel 511 2252.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Pehme mööbli polsterdamine ja restaureerimine. Tel 5555 8043.

Rakkekaevude puhastamine. Tel 557 4792.

Salvkaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5672 7555.

Saksa takso 1316.

Võsaraie. Tel 5392 9651.

PÕLLUNDUS

Hobusesõnnik, loodusesõbralik põlluramm, 30-liitrine kott 2 eurot. Tel 5621 8642, 432 4587.

OST

Ostan 2-toalise korteri kesklinnas, võib olla puuküttega. Tel 5817 7424.

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

Soovin osta 3–4-hõlmalise täisvintadra. Tel 514 3629.

Tulen kohale ja ostan kasutatud raamatuid. Raha kohe kätte. Tel 734 1901.

KAOTATUD

Nädal tagasi läks Põllu tänavalt kaduma mustahallitriibuline pikakarvaline isane kass kollase kaelarihmaga. Leidjale vaevatasu. Kontakt 5569 0456.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Küttepuud. Tel 5373 3320.

Müüa lõhutud küttepuid kohaletoomisega: toores lepp 50 cm, kuiv lepp 50 ja 60 cm. Tel 5347 8197.

Müüa tooreid halupuid, kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puit- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Küttepuud koos veoga. Tel 509 6140.

Küttepuud (mänd). Tel 501 7944.

Poola eterniit, katuseaknad, aiavõrk, vihmaveesüsteemid (odav). Tel 501 2626.

Raassilla rehvitöökoda. Suur valik kasutatud rehve. Tel 5348 0984.

Suure-Jaani küttekontor müüb lõhutud küttepuid: lepp 50 ja 30 cm. Vedu. Tel 5685 9290.

Toores lepp, kask ja saar. Tel 5828 9919.

TÄNUAVALDUS

Täname kõiki leinajaid, kes olid toeks armsa taadi Enn Metsa viimsele teekonnale saatmise hetkel. Eriline tänu väärika matusetalituse eest Matti Raiele. Poeg perega

---

Teatame sügava kurbusega, et lahkus meie kallis abikaasa, isa, vanaisa ja vanavanaisa

VAMBOLA NURME

13. VI 1932 – 31. III 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 5. aprillil kell 12 Kolga-Jaani kirikus.

Mis tulema peab, see tuleb,
kel otsa saab aeg, see läheb.
Minnes võtab ta lambist tule
ja süütab taevasse tähe.

Südamlik kaastunne Helgile kalli abikaasa

VAMBOLA NURME

kaotuse puhul.

Tantsupartner Lii perega

Aeg ühiseid rõõme
ja muresid ei mata,
aeg kaunimad ajad meelde jätab.

Mälestame kallist

LIDIA PESKOVAT

Avaldame kaastunnet omastele.

Perekond Pilk ja Liilika ning Teven

Lahkus kallis isa, vanaisa, äi, vend ja onu

ANNES SEPP

28. VII 1953 – 28. III 2014

Leinavad omaksed.

Muldasängitamine reedel, 4. aprillil kell 12 Arusaare kalmistul.

Sügav kaastunne Viivele kalli ema

ELFRIIDE REILSONI

kaotuse puhul.

Maret, Maila ja Olev

Mälestame head majanaabrit

VAMBOLA NURMET

Siiras kaastunne omastele.

Jaani 2 elanikud

Siiras kaastunne meie rahvatantsuõpetajale Helgi Nurmele armsa abikaasa

VAMBOLA NURME

kaotuse puhul.

Kolga-Jaani kooli pere

Sa andsid, mis sul oli anda,
tööd tehes kulus eluniit.
Sa kandsid, mida jõudsid kanda
ja rahulikult läksid siit.

Lahkus meie kallis abikaasa, isa, vanaisa ja äi

MIHKEL KOORITS

14. XI 1939 – 31. III 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 5. aprillil kell 10 Tarvastu kabelist samale kalmistule.

Mälestame kallist

ELFRIIDE REILSONIT

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Jaan ja Helgi lastega

Südame sügavaim valu
vaikiv kui igavik on...

Siiras kaastunne omastele kalli

IMBI LUSTI

kaotuse puhul.

Svea, Meelis ja Andry

Mälestame

VAMBOLA NURMET

Avaldame kaastunnet Helgile ja Margusele perega abikaasa, isa, äia ja vanaisa kaotuse puhul.

Erika, Ants, Eda perega, Maie ja Vello

Mälestame head naabrit

VAMBOLA NURMET

Avaldame siirast kaastunnet Helgile ja teistele lähedastele.

Ülle lastega

Avaldame kaastunnet Viivele kalli ema

ELFRIIDE REILSONI

kaotuse puhul.

Kalmetu kooli pere

Südamlik kaastunne Astrid Arrovalile ema

LEIDA ARROVALI

kaotuse puhul.

Viljandi Tarbijate Ühistu

On loojunud päike, saabunud öö,
on raugenud rutt ja lõppenud töö.

Lahkunud on kallis ema, vanaema ja vanavanaema

LIDIA PESKOVA

5. III 1932 – 31. III 2014

Leinavad omaksed.

Hüvastijätt reedel, 4. aprillil kell 13 Karksi külamajas.

Ema, kõik rõõmud sinule sülle toon.
Ema, õites pärja su ümber koon.
Ialgi ei unune,
kuis mind laulsid unele.
Näole langes une raske loor...

Südamlik kaastunne pojale perega armastatud ema, vanaema ja vanavanaema

LIDIA PESKOVA

kaotuse puhul.

Harri ja Liina perega

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

MIHKEL KOORITSA

kaotuse puhul.

Ellen ja Silver ning Eveliina perega

Jää hüvasti, hea sõber ja koolikaaslane

TOOMAS ABEL

Mälestavad 1973. aastal TPedI lõpetanud matemaatikud.

Südamlik kaastunne Urmasele kalli õe

HELLE AUNA

kaotuse puhul.

Kõo vallavalitsus ja -volikogu, Kirivere kool ja Pilistvere hooldekodu

---

Siiras ja südamlik kaastunne Mati Umblejale ema

LEIDA UMBLEJA

surma puhul.

Lõuna päästekeskus

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

MIHKEL KOORITSA

kaotuse puhul.

Helgi, Sirje ja Adu

Head naabrimeest ja endist töötajat

TOOMAS ABELIT

mälestab Kildu kooli pere.

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Muld ei mälestusi mata...

Südamlik kaastunne omastele ja ansamblile Ehatäht

LIDIA PESKOVA

kaotuse puhul.

Ansambel Hõbeniit

Avaldame kaastunnet Alekseile ema

LIDIA PESKOVA

surma puhul.

Ansambel Pool Kuus

Avaldame kaastunnet Anne-Lyle kalli isa

MIHKEL KOORITSA

kaotuse puhul.

Lasteaia Krõll Sipsiku rühma lapsed, lapsevanemad ja õpetajad

---

Mälestame armastatud õpetajat ja kolleegi

KATRIN SAART

Südamlik kaastunne Jaanile ja lähedastele.

Eha, Arnold ja Teet

Raske on leida lohutussõnu, neid õigeid, mis leevendaks valu...

Südamlik kaastunne Ragne Sirgele kalli isa

RAUL POOBUSE

kaotuse puhul.

Töökaaslased OÜ-st Proteus

VTV VIIRATSI TOOLIVABRIK

AVAMISHINNAD
-15%
APRILLI LÕPUNI

Esinduskauplus Männimäe Selveris

Avatud E–R 10–18, L 10–15

- Köögimööbel
- Toolid
- Lauad
- Garderoobid
- Lükanduksed
- Eritellimusmööbel

45 €

www.toolivabrik.com

Müük ka järelmaksuga

liisi JÄRELMAKS

UKU keskuses • Tallinna tn 41 • Tel 449 4343

VILJANDI JAKOBSONI KOOL

kuulutab välja konkursi

KLASSIÕPETAJA

ametikoha täitmiseks alates 1. septembrist 2014

Avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata hiljemalt **17. aprilliks 2014** aadressil Viljandi Jakobsoni Kool, Riia mnt 91, 71009 Viljandi või e-postil **eero.jarvekulg@vjk.vil.ee**
Täiendav info **435 1840; 507 2799**

Rael Autokeskus

Soovime välja õpetada

TEHNOÜLEVAATAJAT

Vajalik autoalane keskeriharidus ja B-kategooria juhiluba

CV saata hiljemalt 6. aprilliks 2014
e-postil rael@rael.ee

Viljandi, Vaksali 11

Ahoo!

Neljapäeval, 3. aprillil

UUS KAUP!

Zizzi **SUURED SUURUSED!**

KAUBALISA 10. ja 17. aprillil.

Tallinn • Tartu • Kohtla-Järve • Viljandi • Elva • Põlva

JAANI LASTEMAJA

Äsja avatud hubane lastehoid kümnele lapsele
Viljandi vanalinnas (Pikk 10) ootab 1,5–6aastaseid lapsi

Oleme avatud tööpäeviti kell 7.45–17.45,
pakume nii lepingulist kui tunnihoiuteenust

Info ja registreerimine jaanilastemaja.eelk.ee
tel 512 1597, jaani.lastemaja@eelk.ee

EESTI-ŠVEITSI KOOSTÖÖPROGRAMM ESTONIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
KÜSK Kodanikuühiskonna Sihtkapital

UUSMAA KINNISVARABÜROO

Maakoht looduslikult kaunis paigas Kobruvere külas Suure-Jaani vallas
Hind: **18 000 €**
Kinnistu 4,21 ha (sh 2,25 ha metsamaad ja 1,4 ha haritavat maad). Maja üldp 64,1 m², maakivivundament. Vajab renoveerimist.
Li Otsing: 526 3317

Hubane mugavustega korter Paalalinnas
UUS hind: 18 700 €
1 tuba, üldp 27,9 m², 2/5, soe korter, madalad kulud, mööbli võimalus.
Malle Allese: 520 5544

Ruumikas maja Mõisakülas
Hind: **25 000 €**
Krunt 3828 m², elamu 179,5 m², 5 tuba, suur köök, vesi sees, lokaalne kanalisatsioon, renoveerimisjärgus.
Malle Allese: 520 5544

Rõduga korter Ramsil
Hind: **22 000 €**
3 tuba, üldp 65,0 m², 3/3, suur rõdu, koridorsüsteem, läbi maja planeering, valguskülllane.
Ruth Karma: 5567 7491

Ruumikas korter Männimäe järvepoolses osas
Hind: **33 000 €**
4 tuba, üldp 73,4 m², 3/5, läbi maja planeering, avar ja valguskülllane, vajab remonti.
Ruth Karma: 5567 7491

Talumaja Vanausse külas Tarvastu vallas
Hind: **22 000 €**
Kinnistu 4,4 ha, 5 toaga elamu, maakivist sepikoja varemed, originaalne suitsusaun, kandev viljapuuaed, alustatud renoveerimist.
Ruth Karma: 5567 7491

Armas maja vaiksel Kullamäe tänaval
Hind: **79 000 €**
Krunt 815 m², üldp 179,1 m², 4 tuba, ahiküte, täiskelder, garaaž, kuur.
Piia Särev: 522 0703

Üürile anda äripind Tallinna 45
Hind: **3 €/m²**
Üldp 327 m², II korrus.
Reet Raudsepp: 509 0408

Üürile anda büroo/teeninduspind Lossi 22
Hind: **4,2 €/m²**
Üldp 68 m², II korrus.
Reet Raudsepp: 509 0408

UUS MAA VILJANDI BÜROO
LOSSI 22, III KORRUS, VILJANDI
+372 435 1361
VILJANDI@UUSMAA.EE

AS NUIA PMT
www.nuiapmt.ee

AS Nuia PMT on aastal 1991 asutatud metallitööstusettevõte Viljandimaal Karksi-Nuias. Põhitegevusalad on hüdrosilindrite ja metallkonstruktsioonide valmistamine.

VAJAME METALLKONSTRUKTSIOONIDE TOOTMISOSAKONDA

TOOTMISJUHTI,

kelle tööülesanne on tootmisüksuse töö operatiivne juhtimine ja planeerimine, tellimuste õigeaegse valmimise ja töökvaliteedi tagamine.

- **Vajalik** tehniline kõrgharidus ja eelnev juhtimiskogemus (soovitatavalt metallitööstuses), hea arvutioskus (Microsoft Office, AutoCAD), hea eesti keele oskus kõnes ja kirjas ning vene ja inglise keele oskus suhtlustasandil.
- **Kasuks tuleb** soome keele oskus.

KONSTRUKTORIT-TEHNOLOOGI,

kelle tööülesanne on jooniste ülevaatus, tootmise tehnoloogiline ettevalmistamine ning tootmiseks vajaliku dokumentatsiooni vormistamine.

- **Vajalik** projekteerimisprogrammide AutoCAD ja/või Solid Works kasutamise oskus.
- **Kasuks tuleb** konstruktoritöö kogemus metallkonstruktsioonide ja/või masinaehituslike seadmete projekteerimise alal.

HÜDROSILINDRITE TOOTMISOSAKONDA VAJAME

CNC-TÖÖTLEMISKESKUSE OPERAATORIT,

kelle töö on masinaehituslike detailide töötlemine vertikaalsete töötlemiskeskustega Hartford ja Dah-Lih.

- **Nõutav** tööprogrammide koostamise oskus (juhtsüsteem Fanuc Oi) ja valmisolek töötada kahes vahetuses.

Avaldused koos CV ja palgasooviga palume saata **11. aprilliks** e-postile info@nuiapmt.ee või aadressil Ettevõtluse 1, 69103 Karksi-Nuia.

VESMEL
www.vesmel.ee

Ostame metsakinnistuid ja kasvava metsa raieõigust

Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee

Kuulutusi ja leinateateid saab tellida

24h

internetis
www.sakala.ajaleht.ee

---

tt

Tootsi Turvas ostab: kasvavat ja tee äärde virnastatud võsa

Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee
Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee